

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra Geografie

Bakalářská práce

Průmyslová výroba města Písek

Vypracoval: Jaroslava Procházková
Vedoucí práce: doc. RNDr. Dagmar Popjaková, PhD.

České Budějovice 2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, respektive za odborné pomoci vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Dagmar Popjakové, PhD. Také prohlašuji, že veškeré literární zdroje použité pro zpracování práce jsem uvedla v seznamu použité literatury a že veškeré uváděné citace jsou vyznačené.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou Univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne:

Podpis studenta:

Ráda bych poděkovala především vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Dagmar Popjakové, PhD. za její odborné rady, pomoci, vedení, nasazení a její trpělivost při zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala katedře geografie, která mi pomohla získat základní data a také podnikům, které projevily zájem pomoci a poskytnout další informace.

Abstrakt

Hlavním cílem bakalářské práce je zmapovat a dále prezentovat dnešní stav průmyslové výroby města Písek. Dále nastínit vývoj a hlavní problémy ovlivňující chod nejvýznamnějších odvětví. Nynější stav porovnat se stavem v době před započítáním průmyslové transformace, tedy před rokem 1989 a pokusit se vyhodnotit základní aspekty změn, které se průmyslu dotkly na sledovaném území. Základním ukazatelem použitým pro hodnocení průmyslu města je počet zaměstnanců firem. V práci není opomenuta celková charakteristika místního průmyslu v dnešní době, společně s historickým vývojem města od počátku, změny trendu vývoje průmyslu a analýza nejvýznamnějších podniků na území Písku.

Klíčová slova: Průmysl, Průmyslová výroba, Transformace průmyslu, Počet zaměstnanců průmyslových podniků, Písek

Abstract

The main target of my bachelor's paper is pinpoint and outline present condition of industry productions in Písek, following a discuss capital issues regarding the operation and maintenance of main industrial sectors. The next point should be presentation and compare of current condition with past condition before the initiation of the industrial transformation in 1989, also effort of appraise the primary aspects of the industry changes in one particular area. The general index what has been used comprises of the number of employees working at industrial production. This work has capture whole characteristics of a local industry trade at present as well as charging trends and analysing the most important representatives.

Key words: Industry, Industrial production, Transformation of industry, Amount of employees in industrial enterprises, Písek

OBSAH

Abstrakt	1
Obsah	2
Úvod	3
I. Datová základna a teoreticko-metodologická část	6
I.1 Metody a vzorce.....	6
I.2 Přehled literatury.....	9
I.2.1 Literatura o průmyslu obecně	9
I.2.2 Literatura zabývající se transformací průmyslu	10
II. Historie a vývoj průmyslu	14
III. Geografická charakteristika města Písek	19
III.1 Fyzicko-geografická charakteristika	19
III.2 Sociálně-geografická charakteristika	20
IV. Charakter průmyslu města Písek	24
IV.1 Vybrané aspekty rozvoje průmyslu města ve 20. Století.....	24
IV.2 Průmysl města na začátku transformačního období.....	25
IV.3 Průmysl města v roce 2014	27
IV.3.1 Vlastnická struktura průmyslových podniků	27
IV.3.2 Právní forma průmyslových podniků	30
IV.3.3 Prostorová diferenciacce průmyslové výroby.....	31
IV.3.4 Odvětvová struktura průmyslové výroby.....	32
IV.3.5 Průmysl z pohledu CZ-NACE	34
IV.3.6 Analýza průmyslové zóny Čížovská.....	37
IV.4 Analýza změn průmyslové výroby mezi roky 1989 a 2014	38
IV.4.1 Obecné změny transformace podniků po roce 1989	38
IV.4.1.1 Změny velikostní struktury podniků	38
IV.4.1.2 Dnešní podniky vzniklé před transformací	42
IV.4.2 Změna odvětvové struktury.....	45
IV.4.3 Index specializace průmyslových odvětví v Písku a Jihočeském kraji v roce 1989 a 2013	46
V. Porovnání významu průmyslových odvětví podle zaměstnanosti Písku a Českých Budějovicích	49
Závěr	52
Literatura	55
Internetové zdroje	58
Seznam grafů	62
Seznam tabulek	62
Seznam obrázků	62
Přílohy	54

Úvod

Pokud chceme mluvit o průmyslu, musíme mluvit o transformaci. V českých zemích, stejně jako v okolních zemích došlo k politicko-společenským změnám, které průmyslovou výrobu ovlivnily. Pro Českou republiku byl klíčový rok 1989, po kterém započala transformace hospodářství, tedy i průmyslu. Průmyslové podniky se musely přizpůsobit dané situaci v mnoha ohledech, aby se ubránily pádu, který jim hrozil. Mnohé podniky zanikly, propouštěly zaměstnance, jiné přizpůsobily výrobní procesy a řešily další změny, které přinesla situace po roce 1989. Transformace nejen zapříčinila výrazný pokles zaměstnanosti v průmyslu, ale ovlivnila také rozložení průmyslu, obyvatel a kapitálu a průmyslovou výrobu jako takovou (Hampl 1996).

Další závažnou změnou po roce 1989 byla privatizace podniků. Stát nechal privatizovat většinu majetku, a spousta z nich zanikla nebo se rozpadla do malých výroben a ztratila svoji původní identitu (Vančura 2013).

Město Písek jako objekt výzkumu jsem si vybrala z toho důvodu, že se nachází nedaleko mého rodného města, tudíž se nejedná o zcela neznámé území pro můj výzkum a také proto, že je zde množství zahraničních podniků, které by mě mohly zajímat z hlediska mého uplatnění v budoucnu. Konkrétně se jedná o průmyslovou zónu Čížovská, která se nachází v severní části Písku. Je poměrně rozlehlá, takže určitě sehraje zásadní roli na celkovém charakteru průmyslu v Písku. Předpoklad, že jádrem mé práce bude právě průmyslová zóna, vyvádím z faktu, že ať se na území Písku nacházejí průmyslové podniky i mimo zmiňovanou zónu, jedná se především o drobné podnikatele. Minimálně prostorové rozložení zaměstnanců v průmyslové výrobě díky této zóně bude nerovnoměrné. Už jen z pohledu na masivní haly je zřejmé, že je zde zaměstnáno tisíce lidí, což má obrovský význam nejen pro dosavadní výrobu a její rozvoj, ale také v ekonomice celého města. Více o tomto předpokladu vypovídá hypotéza č. 1.

Hypotéza 1

Vzhledem k relativně velikostně omezenému geografickému prostoru, území města, který je středem zájmu mé práce lze předpokládat, že téměř veškerý průmysl bude soustředěn do jedné lokality především při hodnocení podniků nad 20 zaměstnanců, a to

konkrétně na průmyslovou zónu umístěnou severozápadně od města Písek. Přítomnost průmyslové zóny váže příliv zahraničních investic (Šoltys 2008). Město Písek má poměrně významné historické jádro města. Tudíž se domnívám, že téměř všechny průmyslové podniky nad 20 zaměstnanců budou lokalizovány právě v daném průmyslovém areálu, mimo jádra města a vjemu přilehlých městských částí.

Hypotéza 2

Zahraníční investice a investoři začínají pronikat do české ekonomiky, včetně průmyslu, už v počátečních etapách transformace, přičemž příliv zahraničního kapitálu a význam zahraničních investorů v české ekonomice můžeme pozorovat nepřetržitě. Tak jako uvažují autoři, kteří se touto problematikou zabývali (Vančura 2006, Židek 2006, Pavlínek 1998), můžeme očekávat, že další významný vliv na podniky mělo období velké privatizace, které se týkalo především průmyslových podniků. Nejvíce se do privatizace zapojovali investoři ze soudních států (Švejnar 1997, Židek 2006), takže je možné předpokládat, že některé podniky ležící na území Písku budou ve vlastnictví osob rakouského nebo německého původu, a teda že v tomto městě bude převládat německý a rakouský kapitál. Otázkou zůstává, co zahraniční investory vedlo, postavit sídlo právě zde. Myslím, že zásadním lokalizačním faktorem by mohla být levná pracovní síla s nižšími nároky na mzdu (Toušek, Kunc 2008) než v západních zemích, což při vyšším počtu zaměstnanců může být relevantní. Vzhledem k vyššímu počtu škol, a především díky střední průmyslové a vyšší odborné škole by mohli být k dispozici i kvalifikovaní zaměstnanci. Dalším lokalizačním faktorem, může být relativně krátká geografická vzdálenost k hranicím s Rakouskem a Německem. (Pavlínek 2008).

Hypotéza 3

Už hypotéza 1 pojednává o koncentraci průmyslu v průmyslové zóně. S tím souvisí i myšlenka jak masivní vliv průmyslová zóna má na zaměstnanost Písku. Význam této zóny snižuje nezaměstnanost ve městě Písek, ale pravděpodobně má vliv i do širšího okolí (Česká Televize 2013).

Cílem předložené bakalářské práce je znázornit vývoj průmyslu v Písku a zhodnotit jeho nynější stav. Provést komparaci se situací, která převládala před a po roce 1989. Pokusit se prezentovat jak velký vliv měl transformační rok 1989 na lokální strukturu

průmyslu. Porovnat jak se písecký průmysl lišil s jiným okresem. V práci by měl být zmíněn přehled všech podniků, které mají průmyslovou výrobu lokalizovanou právě na území města Písku a zaměstnávají alespoň 20 zaměstnanců. Zpracování dat bude probíhat s použitím statistických a geografických metod. Vybrané výsledky budou prezentovány formou grafických výstupů.

I. Datová základna a teoreticko-metodologická část

V následujících odstavcích je popsán postup a metodika, které byly použity pro zpracování výsledků v práci. Dále výběr literatury, která je tématem spojená s prací a sloužící jako podklad pro zpracování práce.

I.1 Metody a vzorce

Sběr informací o počtu zaměstnanců z roku 1989 je velmi obtížný. Existují databáze Českého statistického úřadu (ČSÚ), které jsou však pro naše účely nepoužitelné, především z důvodu, že data jsou uvedena k celému podniku. V této době většina podniků měla více provozoven rozptýlených v širokém okolí a data za jednotlivé jednotky v podstatě neexistují. Jediná věcně správná databáze, kterou bylo možno použít, je počítačová databáze Provozovny ústředně řízeného průmyslu v roce 1989 (ČSÚ 1990), kterou poskytl pan děkan PF JČU Mgr. Michal Vančura, Ph.D z katedry geografie, který se problematikou také zabývá.

Ani shromažďování dat o současných podnicích se neobešlo bez komplikací. Jako první krok bylo nutno obstarat seznam z Registru ekonomických subjektů (RES 2013), který mi poskytl pan Kotek z ČSÚ, a protřídit ho. Po vyčištění zbyly podniky, které mají jako předmět podnikání průmyslovou výrobu a zároveň zaměstnávají více jak 20 lidí. Dalším nezbytným krokem bylo ověřit, zda podnik stále funguje a zda je výrobná podniku opravdu umístěna na území města Písku anebo zda má podnik pouze Písek jako sídlo firmy a jeho samotná výroba je umístěna mimo hranice města.

V seznamu RES je 7,5 tisíce podniků, které mají sídlo na území Písku. Velké množství z nich jsou podniky v sektoru služeb anebo se jedná o různé organizace bez průmyslové výroby, tudíž byly podniky vyřazeny z důvodu nesplňující základní kritérium. V seznamu jsou jednotlivé podniky označeny velikostní kategorií podle počtu zaměstnanců. Na základě této informace byly vyřazeny malé podniky s počtem zaměstnanců 19 a méně. Zbýlé podniky byly jednotlivě kontaktovány elektronickou poštou s vysvětlením, pro jaké účely informaci o počtu zaměstnanců potřebuji. Od malé části přišla odpověď. Firmy, které nereagovaly elektronicky, byly dále obvolány telefonicky, ale to mělo ještě menší úspěch. Většinou se bránily jakékoliv konverzaci, přepojovaly mě na

linky, kde nikdo nebyl a podobně. S oblastí firem umístěných v průmyslové oblasti Čížovská, mi pomohl pan Ing. Petr Matoušek, který pracuje na městském úřadě v Písku na odboru rozvoje, investic a majetku. Počet zaměstnanců zbylých podniků byl zjištěn z obchodního rejstříku a sbírky listin (OR a sbírka listin 2014), pokud zde informace byla uvedena. Část podniků byla navštívena osobně.

4 podniky považovaly informaci o počtu zaměstnanců natolik důvěrnou, že ji odmítly zveřejnit. V těchto případech jsem využila výhody krátké vzdálenosti od mého bydliště a zeptala jsem se mezi rodinnými příslušníky, kamarády a blízkými a podařilo se mi najít ve všech případech osobu, která v podniku buď pracovala anebo měla možnost zeptat se dalších osob, které v podniku působily. Jedná se o neoficiální cestu sběru dat, ale účel splnila. Těchto podniků je 24.

Dále musíme počítat také podniky, které mají sídlo v jiném městě, a na území Písku se vyskytuje pouze průmyslová výroba. Seznam místních jednotek, mi také poskytla Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích a následoval stejný postup s protřídováním, ověřováním počtu zaměstnanců a samotné existence výroby. Z této sekce přibyly další 4 místní provozovny, které splňují kritérium, že mají průmyslovou výrobu a vyšší počet zaměstnanců než 20. Pomocí obchodního rejstříku lze dohledat i národnosti majitelů jednotlivých firem, které poslouží k zhotovení struktury zastoupení cizích států na průmyslové výrobě v Písku. Stejnou cestou jsme byly zjištěny další podstatné informace, jako právní forma a základní kapitál podniků, které jsou v obchodním rejstříku také veřejné.

CZ – NACE je rozsáhlá klasifikační databáze, která rozděluje ekonomické činnosti na základě předmětu podnikání. Používání klasifikací NACE je povinné pro všechny členské státy Evropské unie, aby bylo umožněno srovnání (Metodická příručka NACE rev.2).

CZ – NACE rozděluje činnosti do sekcí od A do T, které jsou dále rozděleny do dalších číselných skupin a podskupin. Má práce je orientovaná pouze na sekci C – Zpracovatelský průmysl. Sekce C – Zpracovatelský průmysl je dále dělen do 23 skupin, které jsou rozděleny do dalších podskupin na základě podobnosti činnosti.

Porovnání nynějšího počtu zaměstnanců jednotlivých podniků s počtem zaměstnanců před transformačním rokem 1989 je prakticky nemožné, protože ze seznamu podniků, které dneska fungují, před rokem 1989 existovalo pouze 4. Všechny ostatní podniky vznikly až v 90. letech. Ač v posledních 20 letech vyrostlo mnoho opravdu velkých podniků, neznamená to, že by počet zaměstnaných v průmyslu měl být nyní vyšší než roku 1989. Jak už ve své práci říká Toušek, Tonev (2002) po otevření české ekonomiky volnému trhu, dochází k poklesu zaměstnanosti v průmyslu, zatímco terciér se rozšiřuje.

Průmysl na území Písku je rozdělen do 4 odvětví. Ve strojírenském průmyslu je zahrnuta výroba strojů a zařízení, výroba ostatních dílů a přístrojů pro motorová vozidla, výroba nástrojů a náradí, výroba čerpadel a kompresorů, obrábění a zušlechťování kovů. V elektrotechnickém odvětví je zahrnuta výroba elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení, výroba elektrických obvodů a elektronických součástek, výroba elektrických osvětlovacích zařízení. Potravinářský průmysl je v Písku zastoupen pouze výrobou pekařských, cukrářských výrobků a výrobou masných výrobků. V textilním odvětví je výroba textilií, textilních výrobků, oděvů, oděvních doplňků, výroba svrchních oděvů, pletených a háčkovaných oděvů a konfekčních textilních výrobků.

Pro analýzu odvětvové struktury bylo využito indexu specializace. Index specializace ukazuje významnost jednotlivých průmyslových odvětví na určitém území v porovnání s vyšší prostorovou jednotkou (Toušek a kol., 2008). Index specializace jednotlivých odvětví průmyslu je počítán za rok 1989 a 2012 z důvodu nedostupnosti dat novějších. Vzorec pro výpočet je následující.

$$I_{si} = \frac{P_{io}/P_{ic}}{P_{jo}/P_{jc}}$$

I_{si} – index specializace i-té teritoriální jednotky

P – počet zaměstnaných

o – zaměstnání v daném průmyslovém odvětví

c – zaměstnání v průmyslu celkem

i – region hierarchicky nižší

j – region hierarchicky vyšší

Zdroj: Toušek a kol. (2008)

Pozn: nižší jednotka v mé práci je město Písek, vyšší jednotkou je Jihočeský kraj

Sběr dat k jednotnému dni, je v podstatě nereálný. Hodnoty Jihočeského kraje byly použity z roku 2012 (ČSÚ 2012a), data za průmysl města Písek byly zjišťovány v průběhu roku 2014, další data byly částečně získané z obchodního rejstříku a sbírky listin z roku 2013. Výsledné indexy specializace jednotlivých průmyslových odvětví jsou porovnány s indexem specializace z roku 1989 (ČSÚ 1990).

Výsledky v práci jsou uvedeny v absolutních hodnotách a pro snadnou přehlednost také v relativních hodnotách.

I.2 Přehled literatury

Kapitola pojednává o odborných zdrojích českých i světových autorů, jejichž myšlenky jsou aplikovatelné na předmět mé práce a zároveň posloužily především jako podklad při jejím zpracování. Ať už při koncipování teoretické části, ale také při aplikování na konkrétní území v analytické části.

1.2.1 Literatura o průmyslu obecně

Koutský (2011) píše o průběhu časových etap vývoje průmyslu, kterými byly počáteční fáze, fordismus a postfordismus. Ve fázi postfordismu začíná docházet k přesunu průmyslové výroby do méně vyspělých až rozvojových zemí světa. S touto změnou úzce souvisí změna zaměstnanosti v průmyslové výrobě ve vyspělých státech světa, která klesá. Popjaková (2000) psala na stejné téma a navíc upozorňuje, jak změny probíhající v průmyslu přesahují i za jeho hranice a ovlivňují kvalitu života.

Koutský (2011) také popisuje 3 základní vývojové fáze kapitalismu vztahující se k průmyslu. První fáze, konkurenční kapitalismus, která navazuje na merkantilismus, je jakousi dobou svobodného podnikání a nízkou regulací volného trhu, na kterém převládají především malé, často rodinné podniky. Na přelomu 19. a 20. století nastupuje industriální kapitalismus, který nastoluje průmysl jako dominantní sektor, s čím souvisí masová produkce výroby, zaměstnanost, mechanizace a automatizace. Období tzv. fordismu (taylorismu) umožňuje větší produkci, ale zároveň zvyšuje závislost výroby na energetických surovinách. Navazující fází je globální kapitalismus, ve kterém postavení průmyslu slábne. Zaměstnanost se hojně přemísťuje do terciéru, tedy sektoru služeb.

Högselius (2003), docent na oddělení dějin vědy a techniky působící v Royal Institute of Technology ve Stockholmu, se zabýval rozdílnostmi v inovacích mezi západními a východními zeměmi Evropy. Porovnává patenty několik let po nastolení kapitalismu a z období ještě za socialismu států východní Evropy a vyspělých států OECD a dochází ke spojitosti, že vlastně přechod ke kapitalismu snížil schopnost inovace. Tento výsledek prezentuje ve své práci na názorném grafu příkladu šesti států, konkrétně Finska, Švédska, Německa, jako představitelů vyspělých zemí. Na opačné straně stojí státy Polsko, Maďarsko a právě naše Česká republika. Z grafu je znatelné na první pohled, že země Finsko, Německo a Švédsko, co se týče patentů na 10 tisíc obyvatel, byly vždycky na vyšší úrovni a křivka nadále stoupá, zatímco Polsko, Maďarsko a Česká republika ač i dříve produkovaly menší počet patentů, od přechodu ke kapitalismu jde křivka stále dolů.

K tématu průmyslu a jeho vývoji také publikovali Kubeš a Dvořák (2009), kteří soustředili svou pozornost především na České Budějovice. Dalším autorem zabývajícím se lokálním průmyslem je J. Kunc (1999), který se věnoval oblasti Jihomoravského kraje. M. Vančura (2000) se zabýval konkrétně průmyslovými zónami, především zónou Borská pole v Plzni. Na průmyslové zóny se mimo například P. Toneva, M. Viturka a V. Touška (2002) také zaměřil P. Halánek společně s M. Viturkou (2002), kteří jako jedni z prvních sestavili seznam průmyslových zón v České republice. Na oblast Ústeckého kraje se soustředil M. Bursa (2004), který se také zaměřil na přeshraniční spolupráci. Na přeshraniční spolupráci a dopady zahraničních investic obrátil pozornost M. Srholec (2004).

I.2.2 Literatura zabývající se transformací průmyslu

V. Toušek se zabývá transformací průmyslu kromě své habilitační práce a také v odborných pracích, ve kterých spojuje síly s dalšími autory, například při řešení indexu specializace jednotlivých průmyslových odvětví (Toušek a kol. 2008). Významnost průmyslových odvětví se vyvíjí v čase a značně mění postavení v průmyslu. Jednoduchým příkladem je zastoupení textilního průmyslu, který za socialismu byl u nás jeden z nejrozvinutějších, zatímco dnes nemá zdaleka takovou relevanci. V mnoha případech textilní podniky zanikly úplně (Toušek, Vančura 1996).

L. Kopačka (Kopačka 1996) a M. Hampl (Hampl 1996) se shodují, že transformace je jakýmsi krokem před období posledních let se špatným investováním a následnou nápravou. Popjaková (2008) hodnotí slovní spojení transformace průmyslu jako přechodné období několika dekád, za kterých dochází k celospolečenským změnám, kdy se transformace průmyslu spojuje se socioekonomickou transformací. Na příkladu Slovenska ukazuje, jak tyto dvě transformace spolu souvisí a vzájemně se prolínají. S tím je těsně spjata privatizace národních podniků, díky které začal proudit do původně národních podniků zahraniční kapitál (Vančura 2006, Židek 2006, Pavlínek 1998). Že je transformace průmyslu spojena s transformací ekonomiky, která přímo ovlivňuje sociální aspekty lidstva tvrdí také J. Boudová (2008). Ve své diplomové práci rozebírá hlavní změny, kterým museli čelit obyvatelé Československa v prvních letech po přechodu ke kapitalismu. Jednalo se především o rostoucí nezaměstnanost (ač se nedostala do kritických čísel), změny v sociální politice a také majetkové vyrovnání po kolektivizaci majetku.

Obdobně jako transformace českého průmyslu na tom byla transformace slovenského průmyslu, kterým se zabývala například již zmíněná D. Popjaková (1999, 2001, 2008), která se mimo jiné zaměřuje i na změny, ke kterým docházelo v podnicích za socialismu a po transformaci ekonomiky. Mezi nejvýznamnější změny zmiňuje vlastnictví, počet zaměstnanců a také efektivitu výroby, které mimo jiné ovlivnily velikost podniku, ale třeba i zaměstnanost. Dalším autorem věnujícím se tématu transformace na Slovensku byl M. Kulla (2005), který se ve své publikaci zaměřuje na Bratislavu a nově vybudované průmyslové parky.

Kopačka (1992) poukazuje na fakt, že od roku 1989 se změnil směr vývoje průmyslu, který se stočil k západním zemím, tedy plánovaná ekonomika byla nahrazená ekonomikou tržní. Tento faktor byl jeden ze základních aspektů mající vliv na geografické rozložení a vývoj průmyslu na území tehdejšího Československa. Mimo jiné také upozorňuje na dosavadní model průmyslu, který kopíroval systém východních zemí, což znamená, že byl orientován především na těžký průmysl a odvětví, které se řadí pod něj. Základní změny, které se odehrály v průmyslu v Českých zemích ještě před transformací, analyzuje Kopačka (1994) i v další publikaci a to od druhé světové války. V pozdější publikaci se Kopačka (1996) zabývá zaměstnaností a jejím rozdělením v průmyslovém odvětví a následnými změnami, ke kterým docházelo po transformaci. Neodsuzuje odvětví

těžkého průmyslu úplně, ale naznačuje, že by Česká republika mohla mít problémy na konkurenčním poli s evropskými zeměmi, vlivem nedostatečného rozvinutí spotřebního průmyslu a silné fixaci na těžký průmysl. Přesto se domnívá, že některá odvětví těžkého průmyslu na našem území by mohla mít úspěch i v budoucnu. Především z důvodu pracovních sil, které jsou na těžký průmysl vázány, jsou myšlenky o zanechání činnosti v průmyslových odvětvích nemyslitelné.

Holman (2000) podtrhuje základní aspekty ekonomické transformace v České republice a snaží se znázornit srovnání s jinými postkomunistickými zeměmi východní Evropy. Nechápe transformaci jako proces sám o sobě, ale jako přechod ze socialistického období ke kapitalistickému. Dále říká, že i když má Česká republika před sebou ještě mnoho změn, jedná se již pouze o změny reformační, nikoli transformační a s těmi se musejí potýkat nejen rozvojové země, ale rovněž země vyspělé. Velmi kladně Českou republiku hodnotí J. Pickles a A. Smith (1998), kteří oceňují, že proces privatizace neznamenal rapidní nárůst nezaměstnanosti.

Petříček (2006) mluví jako o největším problému české ekonomiky právě období totality, kdy byla potlačována veškerá individuální podnikavost. Soukromý podnikatelský sektor v podstatě neexistoval a vše bylo centrálně řízeno za podpory dodatečných výrobních faktorů, které s sebou nesly následky jako zhoršená kvalita života obyvatelstva a především životního prostředí. Podle Petříčka (2006, 31) likvidace soukromého podnikatelského sektoru zasáhla československou republiku nejsilněji z celého východního bloku. „*Žádná z ekonomik střední Evropy neprodělala během posledních osmi desítek let tolik dramatických změn, změn tak hlubokých a dalekosáhlých, jako ekonomika českých zemí.*“ Takže výzkum a vývoj v podstatě stagnoval po několik desetiletí a navíc po přechodu ke kapitalismu, začínali všichni jako noví a nezkušení podnikatelé, což s sebou neslo také značná úskalí.

Také Högselius (2007), hodnotí Českou republiku poměrně kladně. Konstatuje, že vývoj České republiky jako postkomunistické země je poměrně zdařilý a společně s Ruskem a Slovinskem se nám daří dohánět vyspělé země západní Evropy. Na rozdíl od zemí jako Slovensko, Maďarsko a především Polsko, kterým se propast k vyspělým státům stále prohlubuje. Mluví také o tom, že celkově východní Evropa (v rámci EU) není

dostatečně inovativní, a nepřichází na svět s novými vynálezy a bohužel ani nevidí naději do budoucna, že by východní část Evropské unie mohla více přispívat k rozvoji.

Maďarský reformní ekonom a kritik plánovaného hospodářství János Kornai (2006) přichází s trošku odlišným názorem na transformaci. Nabízí dva pohledy na transformaci, které se od sebe podstatně liší. První je kopírující většinový názor, že transformace proběhla úspěšně, bez násilí, tedy celkově naprostý úspěch. Z druhého pohledu však vidí, že transformace měla i tvrdé následky na dnešní generaci. Ve své práci publikuje několik srovnávacích tabulek konkrétních států na téma růstu DPH za socialismu a kapitalismu a umožňuje přehledné srovnání jednotlivých zemí.

Dalším autorem, který se na transformaci dívá z ekonomického hlediska, je J. Švejnar (2007). Konstatuje fakt, že ČSR byla před druhou světovou válkou jednou z nejvyspělejších zemí světa a do jaké míry může transformace propad ČSR vrátit. Porovnává, do jaké míry klesla průmyslová produkce a zároveň zvýšení nezaměstnanosti v porovnání s okolními zeměmi. Vyzdvihuje, že na rozdíl od okolních států nezaměstnanost nevzrostla na dvouciferné číslo. Stejně jako Židek (2006) shledává geografickou polohu významným faktorem ovlivňující lokalizaci průmyslu. Blízkost k Německu a celkově jako nejzápadněji položená transformující se země, pro nás znamenalo mnoho výhod, jako například příliv zahraničního kapitálu.

II. Historie a vývoj průmyslu

Na začátku 19. století počet obyvatel v Československé republice rapidně vzrostl, což vedlo ke změnám v zemědělství. Přešlo se od trojpolního systému ke střídavému, takže se přestala nechávat půda ležet ladem (Martínek 2010). Docházelo i rušení méně výnosných rybníků. Hlavní počátek průmyslové revoluce souvisí s vynálezem parního stroje a přechodem od manufaktur ke strojové výrobě, která zvyšovala efektivitu práce. Rozvoj průmyslu byl jako první v textilním odvětví. Textilní průmysl má v Čechách dlouhou tradici a přechod od manufaktur nebyl tak složitý. Později se rozvíjí také potravinářství, konkrétně cukrovarnictví. Největší rozmach průmyslu nastal po zavedení železnice. V tu chvíli se začala rozvíjet doprava, která rozvoj urychluje. V roce 1832 byly České Budějovice spojeny s Linzem koněspřežnou dráhou, o pár let později už fungovaly parní vlaky. Další rychle rozvíjející se průmysl byl v oblasti sklářství a pivovarnictví.

Za první republiky si Československá republika jako stát vedl velmi dobře. Ve 20. letech 20. století docházelo k rozmachům a následným útlumům hospodářství. Jako stát byla republika řazena mezi státy s vyspělým průmyslem a její výrobky byly elitními nejenom v Evropě, ale i ve světě. Mluvíme zde především o sklářském, obuvnickém a textilním průmyslu. Dalším významným odvětvím té doby byl zbrojařský průmysl, který měl vliv v celé Evropě. Po elektrifikaci Československa nezůstal pozadu ani elektrotechnický a energetický průmysl. Nezaměstnanost v roce 1928 byla nižší než 1 procento, což v dnešní době je doslova nepředstavitelné. V této době pracovala v podstatě stejná část obyvatelstva v průmyslu jako v zemědělství (kolem 34-35 %) a nejméně byl zastoupen sektor služeb. V roce 1929 došlo ke krachu na newyorské burze, což zapříčinilo zastavení rozvoje průmyslu, pokles výroby a nárůst nezaměstnaných i u nás (Martínek 2010).

Od založení Protektorátu Čech a Moravy se průmysl zabýval v podstatě pouze zbrojařskou produkcí. Vyráběly se komponenty pro válečné letouny, tanky i ponorky, dále zbraně a munice, což trvalo až do konce 2. světové války. Celkově 2. světová válka nezanechala na našem průmyslu žádné masivní škody. Až na nálety na Plzeňskou škodovku byl průmysl připraven na další rozvoj. Průmysl byl orientován na socialistické plánování a pětiletky, tedy východním směrem. Což byl ten okamžik, který nás tolik

vzdálil od dnes vyspělých západních států, které se orientovaly ve smyslu Marshallova plánu. (Martínek 2010)

Marshallův plán byl o pomoci od Spojených států pro válkou zničenou Evropu. Byl o podpoře především průmyslu, který po válce chtěla USA postavit zpátky na nohy tak, aby z toho měla prospěch celá Evropa, lidé byli spokojenější a především aby nedocházelo k rozšiřování komunismu. Československá republika se měla účastnit Marshallova plánu také, ale Sovětský svaz byl jasně proti s výhrůzkami, že pokud ČSR plán přijme, bude se potýkat s velkými problémy právě se Sovětským svazem (Vlček 2014).

16 států západní a jižní Evropy se podílelo na Marshallově plánu (Vlček 2014) a tudíž v zemích nikdy nerozšířil komunismus a vydaly se stejným směrem, ač některé státy pomaleji, jako nejvyspělejší státy Evropy. Česká republika a další státy východní Evropy, ač ne úplně dobrovolně, ale pod nátlakem Sovětského svazu rozhodly nepřistoupit k Marshallovu plánu. Dá se říci, že odmítnutá nabídka být součástí Marshallova plánu je to, co zapříčinilo propast mezi svobodným západem a komunistickým východem. Přesto i za komunistického režimu sklářský, chemický a textilní průmysl byl na světové úrovni (Martínek 2010).

Po válce následovala kolektivizace zemědělství a „dobrovolné“ odevzdávání majetku státu. Zemědělské a i průmyslové výroby se sloučily do jednotných družstev a státních podniků. Československá ekonomika fungovala na základě hospodářského plánování až do roku 1989.

Velkým převratem pro Československou republiku byla sametová revoluce, při které došlo k zásadní změně, která byla spjata s nahrazením socialistického politicko-hospodářského systému systémem kapitalistickým. Konec socialismu a nástup kapitalismu. Na konci socialistické éry byl v podstatě veškerý majetek ve vlastnictví státu. V 90. letech proběhl proces privatizace státního majetku. Každý měl možnost koupit akcie tehdy státních podniků a stát se podílovým vlastníkem. V té době bylo zprivatizováno téměř 80 % státního majetku, nyní je podíl soukromého vlastnictví ještě vyšší (Vančura 2013). To znamená, že stát vlastní jen malé množství podniků, a tedy jeho právo rozhodovat o běhu a vývoji je zanedbatelné. Následkem bylo, že se mnoho podniků se změnami nedokázalo vyrovnat a zaniklo. K nejvyššímu útlumu došlo v odvětví textilního průmyslu,

který byl předtím jedním z nejrozšířenějších v Čechách a dnes až na výjimky všechny podniky zanikly nebo eliminovaly výrobu (Toušek, Vančura 1996).

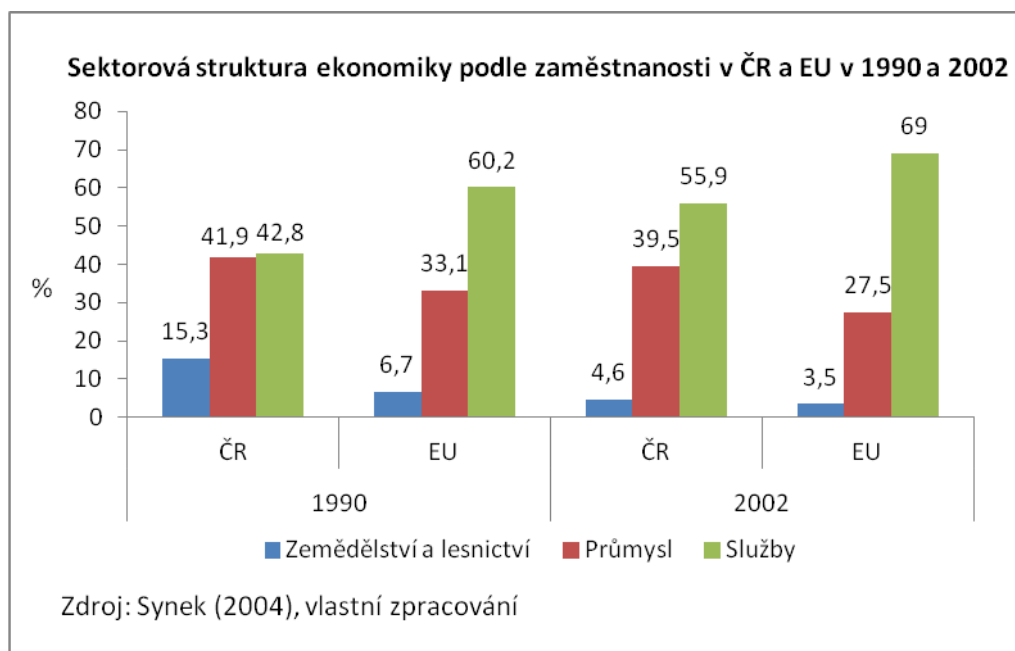
V průběhu transformačního období Česká republika čelila mnohým problémům stejně jako ostatní země východního bloku, které přecházely od plánovaného hospodářství zpátky k tržnímu. Základním problémem bylo, že za socialismu bylo veškeré hospodářství orientované pro potřeby východního bloku, ale po pádu komunismu se tyto vztahy přetrhaly a Česká republika ztratila trhy, neměla v podstatě poptávku pro své výrobky. Následkem bylo omezování výroby a těžby černého a hnědého uhlí, propouštění zaměstnanců, což byly problémy, které se objevovaly ve všech regionech. Především problém propouštění zaměstnanců byl problém, který zasahoval i do ekonomiky státu. Některé regiony, jako například severní Čechy a severní Morava, byly orientovány v podstatě pouze na těžký průmysl a negativní dopad transformačního období zde byl enormní. Státní hospodářství ztratilo spojitost s východním blokem a začalo usilovat o spojení s vyspělými státy především západní Evropy, ale i dalšími státy světa. Hampl (2007) se domnívá, že Česká republika po roce 1989 musela čelit dvěma částečně odlišným jevům. Jedním byla transformace, kterou znal pouze východní blok a to přechod od socialismu ke kapitalismu, tedy transformace postsocialistická, kdy byl základním krokem přechod k tržnímu hospodářství. Druhým jevem byla transformace, kterou předcházela hospodářství vyspělých států celého světa a jednalo se především o přesun průmyslu v rámci jednotlivých odvětví a sektorech. Jde o transformaci, kterou Popjaková (2008) označila pojmem „globální transformace“. Co se týká transformace tlačící se z Evropy, byla jádrem energetická a surovinová krize. Krizí na území tehdejšího Československa, která nastartovala transformaci uvnitř státu, byla ekonomická.

Po roce 1992 se tehdejší Československá republika rozpadla na samostatnou Českou a Slovenskou republiku, takže od roku 1993 se musely obě země vyrovnávat i se změnami a ekonomickými důsledky spojenými s touto záležitostí. Nicméně Česká republika pokračovala v privatizačním procesu a nechala zprivatizovat téměř veškerý majetek. Privatizace na českém území měla tři základní části, restituce, malá a velká privatizace. Podniky byly převedené do soukromého vlastnictví, v některých případech do rukou zahraničního investora. Prodej velkých podniků zahraničním majitelům měl své výhody i nevýhody. Jako výhodu lze považovat přínos inovací do průmyslových výroby,

rozvoj odvětví jako takového a především příliv kapitálu. Jako nevýhodu vidím risk z velké konkurence a možné přeměny tradičních výrobků. Samozřejmě tomuto musí čelit okolní firmy i od českého investora. (Jenerálová 2011)

Synek (2004) mluví o restrukturalizace jako o jevu, který je přítomen v oblasti hospodářství trvale a ne pouze jako přechodné období, kterým si ekonomika/hospodářství musí projít pouze v určité době, aby se dostala dál. Restrukturalizace je v podstatě termín pro přizpůsobování chodu podniku společnosti, ekonomice a celé době, ve které působí. Mluvíme-li o restrukturalizaci českého průmyslu, mluvíme o změně v sektorovém zastoupení, ke kterému docházelo právě v průběhu 90. let, ale také o změně odvětvové a oborové. Po roce 1989 kdy Česká republika vstupovala do transformace, byla na tom podstatně odlišně než jiné země Evropy, hovoříme-li o západních zemích, tedy o těch vyspělejších. Podstatný rozdíl byl v zastoupení sektorů. Díky orientaci České republiky na těžký průmysl na úkor terciárního sektoru, byl počet lidí zaměstnaných v průmyslu podstatně vyšší, než tomu bylo u zemí na západě.

Graf č. 1

Synek také mluví o velkém zpoždění za vyspělou západní ekonomikou, díky zanedbané dopravní komunikaci, nízké produktivitě práce, vysoké nákladovosti produkce, technické zaostalosti výrobků a výrobních postupů. Na grafu výše je znázorněn postup

změn mezi průměrem EU a České republiky v jednotlivém sektorovém zastoupení za roky 1990 a 2002. Je zřejmé, že Česká republika je stále pozadu, zastoupení průmyslu je vyšší než v zemích EU a služby nižší. Můžeme ale říci, že Česká republika ač pomalu, následuje cestu vyspělejších států.

Dále Synek (2004) poukazuje na fakt, že před rokem 1989 v našem národním hospodářství v podstatě neexistovaly malé a střední podniky a působily zde pouze podniky velké, zatím co v dnešní době je malých a středních podniků neskutečné množství. Přitom malé podniky jsou velmi užitečné pro ekonomiku díky tomu, že mohou tlumit rostoucí nezaměstnanost jako následek útlumu těžkých průmyslových odvětví. Malé podniky najdeme většinou v sektoru služeb, který se stále rozrůstá na základě rostoucí poptávky po službách.

Jako neúspěšnější rok české transformace se považuje rok 1997, kdy se díky kupónové privatizaci odstátnil majetek a dostal se do rukou soukromých vlastníků. Vytvoření institucí jako je například CzechInvest nebo CzechTrade soukromé podnikání jenom podporuje. Jako další podpora pro podnikání bylo deklarované začlenění do Evropské unie a hlavně vstup do Evropské unie v roce 2004, kdy se stal pohyb zboží, osob a kapitálu volným. S tím souvisí i vstup do Schengenského prostoru v 2007.

Dalším mezníkem je ekonomická krize, která začala v roce 2007 a vrcholila o pár let později. Došlo k poklesu poptávky s čím je svázáno množství výroby a počet pracovních míst. Vliv této původně finanční krize, která se překloupila v ekonomickou, byl patrný také v průmyslu.

Jak už bylo řečeno výše, za první republiky se sektorová zaměstnanost pohybovala na podobné úrovni kolem 34 %. Dnes se zaměstnanost v zemědělství pohybuje kolem 3 %. Obrovský pokles zaměstnaných v zemědělství jde ve stopách západních států. Sektor služeb je zastoupen z 59 % a sektor průmyslu 38 %.

III. Geografická charakteristika města Písek

Město Písek má téměř 30 tisíc obyvatel a administrativně je jednou z obcí s rozšířenou působností v Jihočeském kraji (ČSÚ 2013a). Písek je znám spíše díky své architektuře a historii než jako průmyslový region.

III.1 Fyzicko-geografická charakteristika

Poloha a rozloha

Město Písek leží v jižních Čechách na souřadnicích 49° 18'32" N; 14°8'52" E v průměrné nadmořské výšce 378 m n. m. a rozléhá se po obou stranách řeky Otavy. Katastrální výměra činí 63,22 km². Písek jako bývalé okresní město je nyní po zrušení okresních úřadů v roce 2003 obcí s rozšířenou působností.

Geologie

Podklad území města Písku tvoří převážně horninami žulové charakteru středočeského a moldanubického plutonu. V této oblasti se nenalézá hojné zastoupení nerostných surovin. Jediné hospodářsky významné, jsou ložiska šterkopísku, lomového kamene, živce, kaolínu a cihlářských jílu a ložiska technicky nevyužitelného lignitu (Česká geologická služba 2012)

Klima

Písek leží v mírně teplé oblasti, konkrétně v oblasti MT11, což je nejteplejší oblastí v rámci mírně teplé oblasti. Průměrné teploty se pohybují kolem 7-8°C a množství srážek se pohybuje mezi hranicemi 500 až 600 mm za rok, takže Písek můžeme označit za sušší část České republiky (ČHMÚ 2014).

III.2 Sociálně geografická charakteristika

Obyvatelstvo

Ve městě k 1. lednu 2014 žilo 29 720 obyvatel, z čehož je 48 % mužů a 52 % žen. Se svým počtem obyvatel je 37. největší město v České republice. Jedná se o město okresní, od roku 2003 po zrušení okresních úřadů o obci s rozšířenou působností. Statistiky počtu obcí se archivují od roku 1869, kdy v městě Písku žilo asi 10,5 tisíce obyvatel. Od tohoto roku počet obyvatel pozvolna stoupá a nebyl zaznamenán žádný výjimečně veliký skok ve změně počtu obyvatel. Například v porovnání s Českými Budějovicemi, které mezi lety 1869 a 1900 více jak zdvojnásobily počet obyvatel, Písek zaostává (Kolář 2013). Ovšem to se jedná o období nastartování průmyslové revoluce a celkové industrializace České republiky, kdy Písek nešel úplně s davem obdobných českých měst. Na druhou stranu většina měst pocítila ztrátu obyvatel v meziválečném období a především po druhé světové válce, zatímco Písek si držel svůj počet anebo stále mírně stoupal. Od roku 1991 do dnes počet obyvatel v podstatě stagnuje a pohybuje se kolem 29 tisíc obyvatel a rozdíl mezi jednotlivými roky se pohybuje v řádech desítek maximálně stovek. V roce 2012 z celkového počtu obyvatelstva je 14,8 % ve věku 0 – 14, v produktivním věku 15-64 je 67,2 % a 18 % ve věku 65 a více. Průměrný věk je 41,9, takže podle statistik posledního desetiletí obyvatelstvo pomalu stárne, stejně jako je trendem v celé České republice. Počet živě narozených byl 289 (počet narozených na 1000 obyvatel byl 9,7) a počet zemřelých byl 284 (počet zemřelých na 1000 obyvatel byl 9,5). Čísla narozených a zemřelých jsou v rozdílu 5 osob, ale počet narozených by měl být podstatně vyšší než zemřelých. Proběhlo 119 sňatků a 80 rozvodů. Přistěhovalo se celkem 615 a odstěhovalo 580. Celková bilance se drží v kladných číslech, ale rozdíl od předešlého roku je pouze o několik desítek. (ČSÚ 2012b).

Nezaměstnanost

Průměrná míra nezaměstnanosti v České republice v roce 2012 byla 9,4 %. Za Jihočeský kraj byla míra nižší a to 8,4 %. Co se týče jednotlivých okresů na území Jihočeského kraje, míra nezaměstnanosti se pohybuje v rozmezí 6,8 % za České Budějovice a 10,8 % za Český Krumlov. Okres Písek je na třetím místě se 7,8 %. Okresní nezaměstnanost za město Písek je 15. nejnižší v České republice. (ČSÚ 2012c).

Doprava

S průmyslem neodmyslitelně souvisí dopravní dostupnost. Písek jako jiná města Jihočeského kraje je znevýhodněn chybějící dálnicí. Ať už se objevují kousky dálnice, konkrétně od Veselí nad Lužnicí směrem k Praze, Písku to moc nepomáhá. V Jihočeském kraji chybí i rychlostní silnice, pokud nepočítáme pár kilometrů u Příbrami (ŘSD 2014). Silniční vybavenost lokality je důležitá více jak jiná, především z důvodu, že při silniční dopravě můžeme realizovat převoz tzv. „door to door“ tedy od dveří ke dveřím, což se železniční, leteckou a námořní přepravou obvykle není možné. Chybějící silniční dostupnost v oblasti průmyslu je problém, ale při celkovém pohledem na kraj může nést s sebou i výhody. Pro fungování města je velmi podstatným znakem zaměstnanost, pokud není dobrá dostupnost k městu, volná pracovní místa připadnou místním. Tato teorie je převoditelná z města na kraj a z kraje na celou Českou republiku.

Co se týče železnice, má Písek poměrně příznivou polohu. V Písku vede železnice od roku 1875, což je v porovnání s Českou republikou poměrně opožděné. A nejspíše je právě toto jedním z důvodů, proč se Písek nevyvíjel průmyslovým směrem stejně rychle jako ostatní větší města za průmyslové revoluce. Dnes Písek leží na tratích Protivín – Zdice a Tábor – Ražice, takže i když Písek z pohledu železnice není dopravním uzlem. Leží v nezanedbatelné blízkosti Protivína a Ražic, tedy významných dopravních uzlů železniční dopravy v Jihočeském kraji, zejména z důvodu, že jsou na trase České Budějovice – Plzeň.

Letecká a vodní doprava ve městě Písek v podstatě neexistuje. I když jsou již splavněné části Labe a Vltavy pro použití města Písek se dá jen těžko hovořit. Písek disponuje malým letišťem Krašlovice, které ale není využíváno. Výjimečně pro soukromé účely.

Vzdělávání a věda

Jak bylo uvedeno v hypotéze č. 2, město Písek disponuje vyšším množstvím škol než je na město dané velikosti obvyklé. 13 mateřských škol, 8 základních škol, 10 středních škol, 2 vyšší odborné školy a vysoká škola. Jednou ze středních škol nejruznějšího zaměření je Střední škola průmyslová a vyšší odborná škola Písek, na které

se vyučují obory jako elektrotechnika a informační technologie. Absolventi s tímto zaměřením by mohli být relevantní pro rozvoj průmyslu v Písku.

Služby

Město jakožto bývalé okresní má nabídku všech základních služeb. Je spádové pro okolní obce, které za službami do Písku dojíždějí. Občané mají možnost dojíždět za službami do rozvinutějšího krajského města České Budějovice, které je vzdáleno asi 55 km.

Pro Písek je typické množství památek, které přilákává ročně spoustu turistů. Nejvýznamnějším lákadlem je Kamenný most přes řeku Otavu v gotickém slohu. Byl postaven ve 13. století a jedná se tedy o nejstarší dochovaný most v Čechách.

Společensko-hospodářský vývoj města

V listině Václava I. pochází první známky o městě Písku z roku 1243. Středověkému městu a jeho rozrůstání se věnoval i jeho syn Přemysl Otakar II. v rámci upevnění rodu Přemyslovců na území jižních Čech. Jako hlavním důvodem pro založení pevnosti bylo bohatství zlata, které se rýžovalo v řece Otavě, kolem které se Písek rozléhá a odtud je odvozen i název. Těžba zlata nebyla pouze soustředěná na řeku, ale později se provozovala i hlubinná těžba v Píseckých horách. Město střežilo i provoz na Zlaté stezce, což všechno dohromady zapříčinilo významnost města a značné bohatství.

Město prosperovalo až do požáru roku 1532, při kterém byla zničena podstatná část budov. Do poloviny 17. století zažívalo město krušné časy, způsobené boji a dalšími požáry, při kterých město ztrácelo majetek i obyvatelstvo. V roce 1641 se stal Písek opět královským městem a v 18. století byl Písek znovu střediskem Prácheňského kraje a proslulé bylo hlavně místní školství, které se rozrůstalo v 19. století.

V 18. a 19. století, kdy se Česká republika rozvíjela průmyslovým způsobem, se industrializace s Pískem minula. Vzhledem k tomu, že Písek zaostával za ostatními městy, místní občané začali město opouštět a odcházeli za prací do vyspělejších ekonomicky silnějších regionů. Někteří se stěhovali v rámci České republiky, ale hojný počet opustil kontinent a odešel do Texasu a Severní Dakoty, kde je do dnes osada Písek. Jako reakce na

odliv obyvatelstva, město poskytlo část městské půdy pro chudší obyvatelstvo. Této čtvrti se dnes říká Amerika.

Průmyslová revoluce začala ovlivňovat Písek až ke konci 19. století. Nejvýznamnějšími podniky té doby byly papírny, továrna na tabákové výrobky a textilní závody na výrobu barevných punčoch a fezů. Rozvoj průmyslu usnadnilo železniční spojení s Prahou v roce 1875 a v 1889 trať vedoucí z Ražic do Tábora. V roce 1887 byla uvedena do provozu vodní elektrárna královského města. Jedná se o nejstarší vodní elektrárnu v českých zemích, díky které se Písek stal prvním městem s veřejným osvětlením. Vše se odehrávalo v původním mlýně na řece Otavě. Elektrárna je na seznamu kulturních památek a budova elektrárny slouží jako muzeum osvětlení a vodních motorů. (Anděl 2007)

Dalším průmyslovým mezníkem byl až konec 2. světové války, kdy se začaly rozrůstat na území Písku nové továrny. Jednalo se o továrny, které byly významné nejenom pro město Písek, ale pro celé tehdejší Československo. Mezi nejvýznamnější patřil textilní kombinát Jitex, Kovosvit, Elektropřístroj. Mimo továrny se také stavěla jatka a začal se rozvíjet dřevařský průmysl, který těžil z hojných lesů kolem města.

Na konci 20. století se na severozápadě města leccos změnilo. Zatímco do 90. let minulého století bychom zde našli pouze pole a louky, dnes tato lokalita disponuje rozlehlým areálem a masivními výrobními halami světových podnikatelů. Stejně jako většina průmyslových zón v České republice je relativně novodobou záležitostí, se kterou definitivně souvisí transformace ekonomiky a příliv zahraničních investic. (Portál rozvoje podnikání na Písecku 2012)

IV. Charakter průmyslu města Písek

V práci je stav průmyslové zaměstnanosti a odvětvové struktury průmyslu v dnešní době komparován se stavem v roce 1989. Jednotlivé průmyslové podniky se vyrovnávaly s transformací ekonomiky různě, která přinesla mnoho změn v odvětvové struktuře průmyslu.

Z dob centrálně plánovaného hospodářství kompletní data v podstatě neexistují. Jediná věcně správná databáze, která může posloužit, je počítačová databáze Ústředně řízeného průmyslu v roce 1989 (ČSÚ 1990), která byla na základě konzultace s panem Ing. Josefem Šupitarem, vedoucím ekonomického odboru družstva, doplněna o výrobní družstvo Otava, které nebylo v databázi uvedeno. Informace o počtu zaměstnanců v současném období (2014), byly částečně získány z webu Obchodní rejstřík a sbírka listin (OR 2013), kde jsou veřejně dostupné výroční správy podniků. Podniky, které počet zaměstnanců nezveřejňují, byly osloveny elektronickou poštou a nadále telefonicky. Se značnou částí podniků mi pomohl pan Ing. Petr Matoušek, který působí na městském úřadě v Písku v oboru rozvoje, investic a majetku města tím, že mi poskytl seznam podniků v průmyslové zóně s počtem zaměstnanců. Nevýhodou těchto dat je, že se neshodují k jednotnému datu, protože byly získávány v průběhu celého roku.

IV.1 Vybrané aspekty rozvoje průmyslu města ve 20. Století

Město Písek nikdy v historii nepatřilo mezi silně industrializovaná města ČR. Proces jeho zprůmyslňování nebyl příliš dynamicky a významný. Přesto zde za socialismu bylo několik průmyslových podniků významných nejen pro Písek, ale i pro celý stát.

Velmi důležitou firmou pro písecký průmysl byl podnik Kovosvit, který patří mezi významné podniky zrušené po roce 1989. Kovosvit vznikl v roce 1975 na severovýchodním okraji města. Podnik se zabýval dlouhá léta výrobou obráběcích strojů. Jednalo se o dceřiný závod Kovosvitu v Sezimově Ústí, který byl založen ve Zlíně v roce 1939. Jednalo se tedy o výrobu s dlouholetou tradicí. Při ukončení činnosti tohoto závodu se nejednalo o případ krachu nebo útlumu, jak by se možná dalo očekávat. Není znám žádný relevantní důvod zániku. Kovosvit fungoval bez větších ekonomických problémů do roku 2004. V roce 2005 se začaly šířit zprávy ze Sezimova Ústí o špatném hospodaření v písecké provozovně. Výroba se přesunula do Sezimova Ústí, kde byla další provozovna.

Pro společnost jako takovou, to neznamenovalo žádné snížení výroby. Ke konci roku bylo propuštěno 159 zaměstnanců a zbylých 10 mělo na starosti likvidaci. Další rok byla dražba na všechny přebytečné stroje, které společnost v Sezimově Ústí nepotřebovala. Vedení Kovosvitu v Sezimově Ústí tvrdilo, že přesun výroby z Písku je z důvodu vyšší efektivnosti práce soustředěné v jedné provozovně. Po té se vyjádřila, že písecká provozovna měla ekonomické problémy s efektivitou práce, snižující se kvalitou a obchodními a marketingovými aktivitami. Údajně byly poskytnuté pomoci pro záchranu písecké pobočky, ale další existence nebyla možná a následovala by velká finanční zátěž na celou skupinu Kovosvit, která by zapříčinila destabilizaci. Písecká pobočka byla velmi zadlužená a následná dražba měla dluh zmenšit.

Téměř stovka bývalých zaměstnanců si našla novou práci okamžitě v průmyslové zóně Čížovská. Tak snadné to bylo údajně proto, že reference o práci v Kovosvitu, bylo jako dobré vysvědčení o kvalitní práci. (Kovák 2006)

Kromě 4 podniků (kombinát Jitex, družstvo Otava, pekárna Merkur a masokombinát ZŘUD) všechny ostatní zanikly v průběhu 90. let anebo na počátku 20. století. Firmy zanikly možná právě díky transformaci a změnám, které neustály. Důvod ukončení výroby se velmi špatně dohledává a dokazuje, protože obvykle při zániku výroby ustane veškerá aktivita včetně webových stránek. Není obvyklé, se že někde veřejně uchovávají informace o důvodech zániku. Takovéto informace, především staré několik let se většinou můžeme dozvědět od pamětníků anebo ze záznamů tehdejších médií. U obou z metod je důvěryhodnost zavádějící.

IV.2 Průmysl města na začátku transformačního období

Kompletní a věcně správná data k roku 1989 neexistují, jediný datový soubor, co existuje a může posloužit pro mou práci, je počítačová databáze Provozovny ústředně řízeného průmyslu v roce 1989 (ČSÚ 1990), ve které jsou zaznamenány provozovny na území Písku, s přesným počtem zaměstnanců a zařazení podniku do průmyslového odvětví.

V roce 1989 bylo na území Písku 10 podniků s více jak 20 zaměstnanci, které byly rozděleny do 13 provozoven díky slučování podniků v polovině 20. století (Dvořák, Kubeš

2009). Celkem v průmyslu pracovalo 5 285 zaměstnanců včetně provozoven nedosahující 20 zaměstnanců. Počet pracovníků v podnicích a provozovnách s 20 a více zaměstnanci je 5 240.

V roce 1989 byl nejvíce rozšířen textilní průmysl, který se celkově považuje za nejstarší průmyslové odvětví (Toušek a kol. 2008). Na území Písku byl v té době zastoupen pouze jedním podnikem a to Jitex, ve kterém pracovalo 39 % (2 045) všech zaměstnaných v průmyslu města. Jitex tedy vázal čtyři desetiny průmyslové zaměstnanosti města. Podnik Jitex byl mimo jiné tím největším podnikem na území Písku. Druhým nejvýznamnějším odvětvím města z hlediska jeho podílu na počet zaměstnaných v průmyslu byl kovo zpracující průmysl. V kovo zpracujícím průmyslu města pracovalo 1121 pracovníků, což byl 21% podíl na zaměstnanosti v průmyslu města. Jako třetí v pořadí byl průmysl strojírenský se 13 % podílem (672 zaměstnanců). Před transformací působil ve strojírenském průmyslu pouze jeden podnik a to Kovosvit, který dnes už neexistuje. 12 % podílem (627 zaměstnanců) disponoval elektrotechnický průmysl zastoupen družstvem Otava, které funguje dodnes. Dalším je potravinářský průmysl s podílem 7 % (372 zaměstnanců). V sekci potravinářského průmyslu byly dva podniky, jeden jako pekárna a druhý do dnes existující masokombinát (ČSÚ 1990).

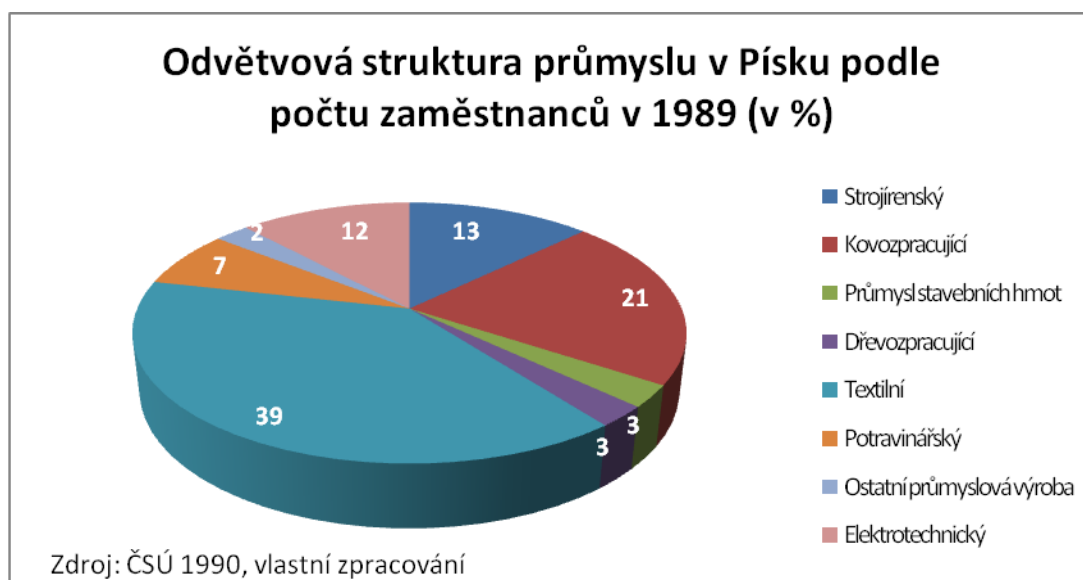
Tabulka č. 1: Počty podniků, provozoven a zaměstnanců v odvětvové struktuře průmyslu v Písku v 1989

Odvětví	Počet podniků	Počet provozoven	Počet zaměstnanců
Strojírenský	1	1	672
kovo zpracující	1	1	1 121
Průmysl stavebních hmot	2	3	142
Dřevozpracující	1	1	135
Textilní	1	1	2 045
Potravinářský	2	2	372
Ostatní průmyslová výroba	1	3	126
Elektrotechnický	1	1	627
Celkem	10	13	5 240

Pramen: ČSÚ (1990)

Podíl 3 % má shodně dřevozpracující průmysl (135 zaměstnanců) a průmysl stavebních hmot (142 zaměstnanců). Ostatní průmysl (126 zaměstnanců) tvoří pouhá 2 %. Absolutní hodnoty jsou popsány v tabulce č. 1, procentuelní podíl je znázorněn na grafu 2.

Graf č. 2

IV.3 Průmysl města v roce 2014

Pro prezentaci aktuálního stavu průmyslové výroby byl jako základní materiál použit seznam podniků, který mi poskytla krajská správa Českých Budějovic. Další informace jako přesná lokalizace, národnost vlastníků, základní kapitály jednotlivých podniků byly dohledány pomocí internetu. Podrobný postup je popsán v kapitole datová základna a metodologická část.

IV.3.1 Vlastnická struktura průmyslových podniků

Vlastnická struktura z hlediska zahraničního kapitálu

Hypotéza 2 předpokládá, že určitá část podniků bude patřit zahraničnímu kapitálu, který se u nás začal rozšiřovat v průběhu 90. let v období privatizace státního majetku. Židek (2006) tvrdí na základě Švejnara (1997 a 2002), že do privatizace se u nás zapojovali především podnikatelé ze sousedních západních států. Německý a rakouský kapitál sem

přilákal především faktor blízkosti, který je na našem území nejsilnější z východního bloku.

Na základě veřejné informace o příslušnosti majitelů jednotlivých podniků v internetové databázi obchodního rejstříku (OR 2013) nebylo těžké shromáždit potřebné informace. Podíl zahraničního vlastnictví porovnávám podle výše základního kapitálu a také podle počtu zaměstnanců. Silný vliv zahraničního kapitálu byl očekávaný, přesto jeho výše je poměrně zarážející.

Přestože z celkových 28 výrobních provozoven na území písku je 16 ve vlastnictví osob s českým občanstvím, podle základního kapitálu podniků patří příslušníkům našeho státu pouhých 7 %. Nejvýznamnějším podnikem v ohledu podílu základního kapitálu jsou podniky Faurecia (Faurecia Automotive Czech Republic s.r.o. a Faurecia Components Písek, s.r.o.). Faurecia má v průmyslové zóně hned dvě výroby, jejichž společný kapitál přesahuje 2,5 miliardy Kč a ovládá tak 49 % základního kapitálu v průmyslové výrobě na území města Písek. Francouzští zástupci vlastní 3 podniky a na základním kapitálu mají podíl 24 %. Další podnik je ve vlastnictví Belgie, jedná se o velký podnik a podíl kapitálu je 18 %. Italští investoři vlastní jeden nevelký podnik a podíl základního kapitálu je na 2 %. Další tři podniky jsou ve vlastnictví sousedního Německa, ale základní kapitál v těchto podnicích je tak nízký, že ani dohromady nedosahuje ani jednoho procenta. Podobný podíl na základním kapitálu mají země Portugalsko a Singapur. Ve statistice nejsou zahrnuty dva podniky českých vlastníků, jedná se o fyzické osoby, podnikají podle živnostenského zákona, které nemají ze zákona určený základní kapitál. Jedná se o podniky od 50 a do 99 zaměstnanců. Podle počtu zaměstnaných lze soudit, že se nejedná o enormně významné podniky, takže celková struktura by neměla být zkreslena. Počet provozoven, základní kapitál a procentuální podíl jednotlivých zemí je znázorněn v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 Vlastníci průmyslových podniků podle výše kapitálu v Písku k 2014

Země	Základní kapitál	Počet provozoven	Podíl v %
ČR	386 514 000	16	7
Německo	800 000	3	<1
Singapur	24 872 000	1	<1
Francie	1 253 665 000	3	24
Portugalsko	200 000	1	<1
Španělsko	2 562 980 000	2	49
Belgie	934 600 000	1	18
Itálie	96 392 850	1	2
Celkem	5 260 023 850	28	100

Zdroj: RES, Obchodní rejstřík, vlastní zpracování

Kapitál jednotlivých podniků vždy patří do rukou dané země a v žádném z případů se nejedná o podnik, který by byl ve vlastnictví dvou nebo více osob s rozdílným občanstvím.

Nízký podíl základního kapitálu českých vlastníků (7 %) je překvapivý. V porovnání s Českými Budějovicemi, kde čeští občané vlastní 57 % místního průmyslu (Kolář 2013) je podíl v Písku opravdu nízký. V České republice v tématu zahraničního vlastnictví jsou nejvíce zastoupenými státy Nizozemsko, Německo, Rakousko a Lucembursko (ČEKIA 2010 v Kolář 2013), takže se námi sledované území neztotožňuje s ČR. Na území Písku vedou zástupci Španělska díky dvěma provozovnám podniku Faurecia.

Vlastnická struktura z hlediska počtu zaměstnanců

Vlastnická struktura průmyslové výroby na území Písku se s ohledem na zaměstnance liší od struktury základního kapitálu. Nejvyšší počet osob zaměstnaných v průmyslové výrobě na území Písku je stejně jako u základního kapitálu pod španělským vedením. Ve výrobnách Faurecia je zaměstnáno půl druhého tisíce osob, tedy 28 %. Na druhém místě jsou právě čeští vlastníci, kteří zaměstnávají 27 % (1439) průmyslových zaměstnanců. 20 % (1057) je zaměstnáno francouzskými vlastníky. O polovinu méně, tedy 10 % (540) tvoří podíl osob v podniku s belgickým majitelem. Zástupci ze Singapuru

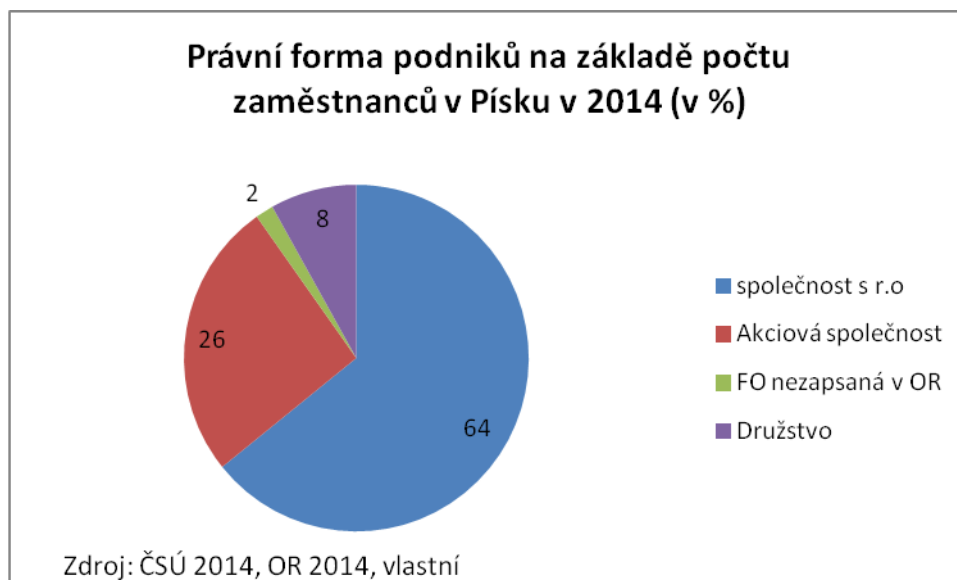

zaměstnávají 8% (452) a z Německa 5 % (253). S téměř zanedbatelnými čísly zbývají země Portugalsko s 2% (86) a Itálie s 1 % (45). Z celkového počtu zaměstnanců v průmyslové výrobě v Písku je 73 % (3933 osob) zaměstnaných v podnicích se zahraničním vlastníkem, takže absence zahraničních vlastníků je značně nepředstavitelná.

IV.3.2 Právní forma průmyslových podniků

Také na strukturu právních forem podniků s průmyslovou výrobou ve městě Písek můžeme nahlížet jak z pohledu počtu zaměstnanců, tak z pohledu základního kapitálu. Na našem území se nacházejí pouze 4 právní formy působících v průmyslové výrobě. Jsou to společnost s ručením omezeným, akciová společnost, fyzická osoba podnikající podle živnostenského zákona nezapsaná v obchodním rejstříku a družstvo. Nejrozšířenější právní formou je bezkonkurenčně společnost s ručením omezeným. Těchto právních forem je na řešeném území dohromady 21, tedy 75 % ze všech podniků zde působících. V těchto 21 podnicích je zaměstnáno téměř 3,5 tisíce lidí neboli 64 % všech zaměstnaných v průmyslové výrobě. Podíl kapitálu (minimální vklad 200 tisíc Kč) společností s ručením omezeným je 67 %. Akciové společnosti zde působí 4 a zaměstnávají téměř 1 400 lidí, tedy 26 %. Základní kapitál akciových společností (minimální vklad 2 milióny Kč) z celkového je 33 %. Fyzické osoby podnikají dle živnostenského zákona, a tedy nejsou zapsány v obchodním rejstříku (dále jen jako „živnostník“) a jsou zde dvě. Živnostník nemá zákonem určený základní kapitál, takže nelze zahrnout do statistiky z pohledu základního kapitálu, ale pouze s ohledem na počet zaměstnanců, kterých zaměstnávají 2 %, tedy 91 osob. Také zde stále působí jedno družstvo, které zaměstnává 8 % zaměstnanců, ale základní kapitál (minimální vklad 50 tisíc Kč) má pouze 200 tisíc a to jsou pouze 4 tisíce z celkového základního kapitálu v průmyslové výrobě. Graf č. 3 vyjadřuje procentuální hodnoty popisující právní formy podniků v Písku na základě počtu zaměstnanců.

Graf č. 3

IV.3.3 Prostorová diferenciacie průmyslové výroby

Průmyslová výroba ve městě Písku není rovnoměrně prostorově rozprostřená, ba naopak je soustředěna do několika míst. Město Písek je rozděleno do 9 městských částí a některé jsou doslova průmyslem netknuté.

Nejvíce průmyslu je soustředěno v městské části Pražské sídliště, které je umístěno na severozápadě města. V rámci tohoto území je 10 podniků zaměstnávající 3771 lidí, tedy 68 % z celkového počtu zaměstnaných v průmyslové výrobě. Na Pražském sídlišti nejen že pracuje ohromné množství lidí, ale také je zde soustředěno 89 % základního kapitálu průmyslové výroby v Písku. Takto vysoké hodnoty u obou sledovaných ukazatelů mají stejnou příčinu. Na Pražském sídlišti je umístěna průmyslová zóna Čížovská, která je zmíněna už v hypotéze 1, jako lokalita soustředěného místního průmyslu. Nejedná se o situaci, kdy by se dalo říci, že většina podniků města je umístěna v průmyslové zóně, ale jde o fakt, že zde sídlí největší podniky v Písku. Z uvedených 10 podniků jich je 9 na území průmyslové zóny. Průmyslová zóna zaměstnává 3337 lidí (70 %) a soustřeďuje se zde 92 % z celkového základního kapitálu.

Mimo tuto zónu je postaveno výrobní družstvo Otava, které zaměstnává 434 zaměstnanců a má základní kapitál pouze 200 000 (méně než 1 %).

Na východě města Písku je další poměrně průmyslově rozšířená oblast, Budějovické sídliště, kde je 13 podniků, o 3 více než na Pražském sídlišti, ale s ohledem na počet zaměstnanců a základní kapitál v průmyslové zdaleka není tak významná. Na Budějovickém sídlišti našlo práci 1368 lidí (25 %) a je zde soustředěno 7 % základního kapitálu.

Další městské části v Písku nejsou průmyslově založené. Mezi netknuté městské části Písku patří především Nový Dvůr, Semice a Smrkovice, ve kterých se nenachází ani jedna průmyslová výroba splňující základní kritérium 20 a více zaměstnanců. Ve městském obvodu Purkratice jsou dva podniky zaměstnávající dohromady 115 osob (2 %) a nevlastní ani 1 % ze základního kapitálu. V městské části Hradiště je jeden podnik se 36 zaměstnanci (1 %) a také jedním procentem základního kapitálu. Jako poslední zbývá Vnitřní město, kde je také pouze jedna průmyslová výroba se 30 zaměstnanci a podílem základního kapitálu nižším než 1 %. Jedná se o pekárnu a cukrárnu a v místě je mimo výroby také prodej výrobků, takže část z 30 zaměstnanců jsou prodavačky. Je velmi obtížné určit přesný počet, ale prodejna není velká, takže lze předpokládat, že více jak 20 zaměstnaných pracuje opravdu ve výrobě.

IV.3.4 Odvětvová struktura průmyslové výroby

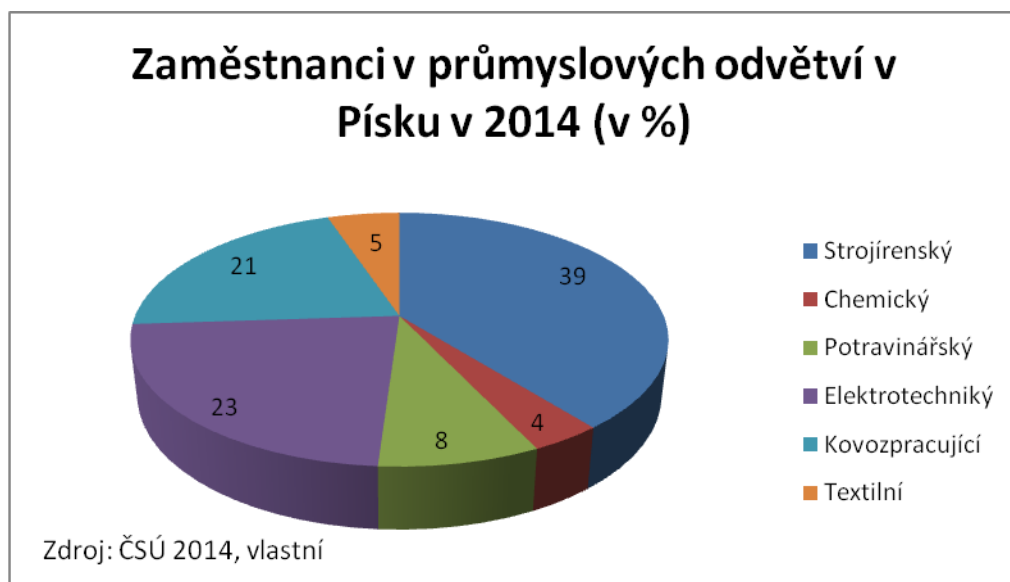
Odvětvovou strukturu lze znázornit na základě různých informací. Stěžejním podkladem mé práce je počet zaměstnanců pracujících v průmyslové výrobě. Pro porovnání jsem použila rovněž metodu na základě výše základního kapitálu jednotlivých průmyslových podniků.

Odvětvová struktura průmyslové výroby v Písku s ohledem na počet zaměstnanců

Na území Písku je v podstatě 6 druhů průmyslových odvětví. Jedná se o strojírenský, kovožpracující, potravinářský, elektrotechnický, chemický a textilní průmysl. Jednoznačně nejvýznamnějším odvětvím průmyslové výroby v Písku je strojírenství. V oboru strojírenství je na území Písku 9 podniků a zaměstnávají 39 % zaměstnaných, což je z celkového počtu 5372 osob 2126. Největší zásluhu na tom mají podniky Faurecie Automotive Czech Republic s r. o. a Faurecia Component Písek, s r. o. Prakticky se jedná o jeden podnik, který dohromady zaměstnává 1500 zaměstnanců, tedy

71 % ze strojírenského odvětví a na celkovém průmyslu v Písku se podílí téměř 28 %. Lze říci, že Faurecia je velmi významným podnikem pro zaměstnanost Písku. Druhé nejvyšší zastoupení v zaměstnanosti má průmysl elektrotechnický, ve kterém je dohromady zaměstnáno 1223 lidí v 9 podnicích a tvoří tak 23 % zaměstnaných v průmyslu. Nejvýznamnějším píseckým podnikem v elektrotechnickém průmyslu je Schneider Electric, a. s., který zaměstnává 484 zaměstnanců. Dalším v řadě je kovozpracující průmysl, ve kterém 3 podniky mají rozdělené 1114 zaměstnanců (21%). Z toho 532 pracuje v podniku S.N.O.P. cz a. s. Na čtvrtém místě je potravinářský průmysl, který se podílí na průmyslové zaměstnanosti 8 procenty. Podniky v potravinářském odvětví jsou pouze 3 s 437 zaměstnanci. Dále jsou zde dva drobné podniky, konkrétně pekárny a místní jednotka masokombinátu ZŘUD a. s. Ze 437 zaměstnanců v potravinářském průmyslu pracuje 332 právě v masokombinátu Písek. Textilní odvětví, které bývávalo za socialismu jedním s nejrozšířenějším v České republice i v Písku, nyní zaujímá z celkového průmyslu pouze 5 % rozdělených do 5 podniků. Je v něm zaměstnáno 278 lidí. V odvětví chemického průmyslu se pohybují 4 % neboli 195 průmyslových zaměstnanců.

Graf č. 4

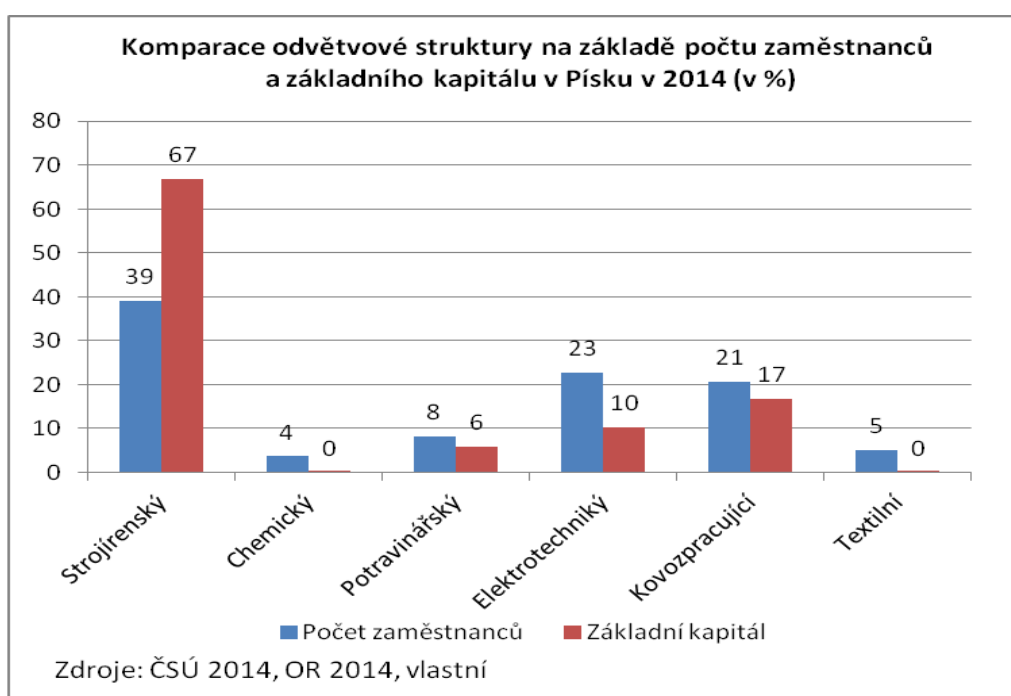

Odvětвовá struktura průmyslové výroby v Písku s ohledem na základní kapitál podniků

Stejně jako u metody vytvořené na základě počtu zaměstnanců má nejvyšší podíl strojírenský průmysl. Z celkového základního kapitálu má podíl 80 % a to je výsledek o více než 20 % vyšší než u metody na základě počtu pracovníků. Podíl elektrotechnického průmyslu je 10 %, tedy o 12 % nižší než podíl počtu zaměstnanců. Potravinářský průmysl z hlediska základního kapitálu má také nižší podíl a to 5,7 %. Chemický a textilní průmysl, ač z pohledu zaměstnanosti mají podíl 4 a 5 %, v základním kapitálu nedosahují ani jednoho procenta.

Níže uvedený graf. č. 5 prezentuje odvětvovou strukturu průmyslové výroby v Písku jak z pohledu základního kapitálu, tak dle počtu zaměstnanců a to pro snadné porovnání významnosti odvětví.

Graf č. 5

IV.3.5 Průmysl z pohledu CZ – NACE

Jednotlivé podniky byly seřazeny podle klasifikace CZ – NACE. V práci jsou začleněny pouze podniky, které spadají pod skupinu C – Zpracovatelský průmysl. Sekce

D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu je zastoupena podnikem Teplárna Písek, a. s. s 101 zaměstnanci. Na tuto sekci, ale není v práci brán zřetel, protože práce je soustředěna pouze na hlavní jádro průmyslu - zpracovatelský průmysl.

Plná tabulka rozdělení průmyslu na území řešeném v práci je z důvodu rozsáhlosti součástí příloh na konci práci. Pro prezentaci v práci poslouží zkrácená verze, ve které jsou sloučeny příbuzné činnosti do podskupin.

Tabulka č. 3: Průmysl podle klasifikace CZ-NACE

Sekce C - Zpracovatelský průmysl		Počet zaměstnanců	Počet podniků
10	Výroba potravinářských výrobků		
10.1	Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků	332	1
10.7	Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků	105	2
13	Výroba textilií		
13.9	Výroba ostatních textilií	90	2
14	Výroba oděvů		
14.1	Výroba oděvů, kromě kožehinových výrobků	84	2
14.3	Výroba pletených a háčkových oděvů	103	1
15	Výroba usní a souvisejících výrobků		
15.1	Činění a úprava usní (vyčiněných kůží); zpracování a barvení kožehin; výroba brašnářských, sedlářských a podobných výrobků	86	1
22	Výroba pryžových a plastových výrobků		
22.2	Výroba plastových výrobků	195	2
25	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení		
25.6	Povrchová úprava a zušlechťování kovů; obrábění	1013	3
25.7	Výroba nožirských výrobků, nástrojů a železářských výrobků	41	1
25.9	Výroba ostatních kovodělných výrobků	60	1
26	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení		
26.1	Výroba elektronických součástek a desek	136	3
27	Výroba elektrických zařízení		
27.1	Výroba elektrických motorů, generátorů, transformátorů a elektrických rozvodných a kontrolních zařízení	973	3
27.4	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení	52	1
28	Výroba strojů a zařízení j. n.		
	Výroba strojů a zařízení j. n.	33	1
28.1	Výroba strojů a zařízení pro všeobecné účely	540	1
29	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů		
29.3	Výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla a jejich motory	1529	2

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní

Nejvyšší počet zaměstnanců je soustředěn ve skupině Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, konkrétně v podkapitole Výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla a jejich motory kde je zaměstnáno 1529 osob. Na základě faktu, že další dvě nejvíce zastoupené skupiny jsou Výroba kovových konstrukcí a kovodělných

výrobků, kromě strojů a zařízení (1114) a Výroba elektrických zařízení (1025), můžeme říci, že hojná část zaměstnanců se pohybuje kolem automobilového průmyslu.

IV.3.6 Analýza průmyslové zóny Čížovská

Průmyslová zóna Čížovská vyrostla v blízkosti hlavních silnic České Budějovice – Plzeň a Strakonice – Praha na severozápadě města. Pokrývá plochu o 80 hektarů, čímž se stává největší průmyslovou zónou v jižních Čechách. Druhá největší je v krajském městě Českých Budějovicích o velikosti 68 hektarů. Písecká průmyslová zóna je využita z 56 %, takže stále disponuje volnými prostory pro další rozvoj nebo příliv nových podnikatelů. To že není plně využita, je zcela normální, naopak mnoho průmyslových zón v České republice je využito méně než z poloviny. Je to způsobeno tím, že poptávka není tak vysoká jako nabídka průmyslových zón. Například v Jihočeském kraji je 18 průmyslových zón a to se nemluví o Jihočeském kraji jako o průmyslovém. Je soustředěna především na automobilový průmysl.

Faurecia (přesně Faurecia Automotive Czech Republic s.r.o. a Faurecia Components Písek, s.r.o.) je největší společností v průmyslové zóně i v celém Písku. Jedná se velmi rozrostlou španělskou společnost, která působí v podstatě na celém světě. Její pobočky najdeme i Severní a Jižní Americe, Asii, Africe a především v Evropě, kde je hustota provozoven nejvyšší. Zabývá se výrobou pro automobilový průmysl a rozděluje své výroby na 4 samostatné výrobní odvětví. Jsou to sedačky, výfukové materiály, interiér a exteriér. V Písku je umístěna hala pro sedačky a výfukové materiály. Funguje jako dodavatel výrobních kusů pro největší automobilové značky jako je Audi, Peugeot, Ford nebo Citroen. Ve Faurecii v Písku pracuje dohromady kolem 1500 lidí (nepřesné údaje díky množství zaměstnanců z pracovních agentur).

Druhou největší společností v Písku je podnik AISIN EUROPE MANUFACTURING CZECH s.r.o., ve vlastnictví belgických majitelů, vyrábějící díly do motorů dalších světových značek jako je Volvo, Toyota, Renault, Ford a jiných. Výrobní závody spadají pod globální skupinu AISIN SEIKI Co, Ltd. Je zde zaměstnaných přes 500 lidí.

Dalšími největšími podniky na území průmyslové zóny jsou S.N.O.P. cz a. s., což je francouzská firma také vyrábějící součástky do automobilů a další francouzská firma Schneider Electric, a. s., která se zaměřuje na sériovou výrobu elektromagnetických přístrojů. Oba závody disponují kolem 500 zaměstnanců.

Průmyslová zóna se bude nadále rozšiřovat, například ředitel společnosti Aisin zveřejnil, že plánují rozšířit výrobu včetně výstavby nové haly, z důvodu nedostatku místa pro rozvoj výroby, která by měla dát práci dalším 50 lidem od dělníků po inženýry.

Další zajímavostí o této průmyslové zóně je, že se mají rozšiřovat výroby a výrobní haly, ale také benefity pro zaměstnance, jejichž účelem je udržet nynější zaměstnance, ale především přilákat nové absolventy. Jeden z ředitelů firem působících zde se vyjádřil novinářům, že žádostí o práci není mnoho a musí je dovážet z celé republiky, což částečně potvrzuje moji hypotézu č. 3. Díky tomu zaměstnanci už nyní mají podpory, jako příspěvek na cestovné nebo bydlení. V plánu jsou výstavby pro využití volného času, rekreace a sportu. Mimo to i zdravotní středisko pro zaměstnané právě v průmyslové zóně.

IV.4 Analýza změn průmyslové výroby mezi roky 1989 a 2014

V této kapitole se pokusím specifikovat nejvýznamnější změny v průmyslové výrobě, které se odehrály na území města Písku v období transformace české ekonomiky.

IV.4.1 Obecné změny transformace podniků po roce 1989

Za 40 let socialistické vlády v podstatě neexistoval soukromý sektor podnikání. Docházelo ke slučování podniků. Po roce 1989, který je považován za ten transformační, opět docházelo k rozdělování podniků, navrácení původním majitelům a privatizaci. Tyto změny ovlivnily především počet podniků, které na poli průmyslové výroby působily, ale také velikost podniků.

IV.4.1.1 Změny velikostní struktury podniků

V roce 1989 v Písku fungovalo 10 podniků v dohromady 13 provozovnách, které jsou poměrně rovnoměrně rozděleny do jednotlivých kategorií. V kategorii velikosti podniků 0 - 19 zaměstnanci byly 3 provozovny tří různých podniků. Jednalo se o pekárnu (Jihočeské pekárny, 19 zaměstnanců), tiskárnu (Jihočeské tiskárny, 17 zaměstnanců)

a cihelnu (Jihočeské cihelny, 9 zaměstnanců). Tato kategorie však není předmětem mé práce. V kategorii 20-49 zaměstnanců byly také 3 provozovny tří různých podniků. 32 zaměstnanců pracovalo v podniku Západočeský kámen a šterk, o jednoho více bylo v podniku Jihočeské cihelny a 40 zaměstnanců v Jihočeské pekárny. Dohromady v této kategorii bylo zaměstnáno 105 lidí. O stupeň vyšší kategorii 50 – 99 byly pouze 2 podniky s dohromady 150 zaměstnanci. 77 osob bylo zaměstnáno opět v podniku Jihočeské cihelny a 73 v Jihočeské pekárny. Kategorie podniků 100 – 249 zaměstnanců byla zastoupena 2 podniky (261 zaměstnanců) a to Jihočeskými dřevařskými závody se 135 zaměstnanci a 126 zaměstnanců čítal podnik Hudební nástroje. V kategorii 250 až 499 zaměstnanců byl v roce 1989 pouze jeden podnik s 259 zaměstnanci. Jednalo se o zástupce potravinářského odvětví, podnik Jihočeské průmyslové masny. Předposlední kategorií, která je na námi sledovaném území zastoupena, je 500 – 999 zaměstnanců se 2 podniky a celkem 1299 zaměstnanci. Korporátní podnik Kovosvit zaměstnával 672 zaměstnanců a výrobní družstvo Otava 627 zaměstnanců. Poslední dva podniky jsou v kategorii 1000 – 2499 zaměstnanců. Dále zde působila firma Elektropřístroj s 1121 zaměstnanci a Jitex s 2045 zaměstnanci. Tyto dva podniky zaměstnávají 3166 zaměstnanců, tedy 58,5 % všech zaměstnanců v průmyslové výrobě včetně zaměstnanců působících v podnicích s méně než 20 zaměstnanci.

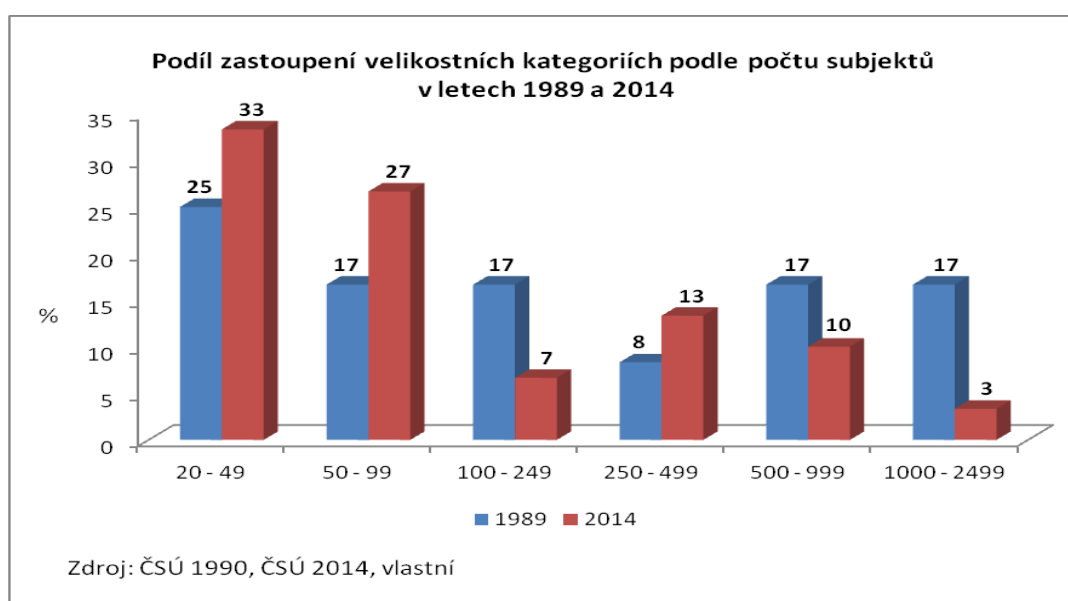
Tabulka č. 4 Porovnání počtu provozoven podle počtu zaměstnanců v letech 1989 a 2014

Velikostní kategorie	Rok 1989			Rok 2014		
	Počet subjektů	Počet zaměstnanců		Počet Subjektů	Počet zaměstnanců	
			v %			v %
0 – 19	3	45	1	-	-	-
20 – 49	3	105	2	10	347	6
50 – 99	2	150	3	8	548	10
100 – 249	2	261	5	2	203	4
250 – 499	1	259	5	4	1702	32
500 – 999	2	1299	25	3	1572	29
1000 – 2499	2	3166	60	1	1000	19
Celkem	15	5285	100	28	5372	100

Zdroj: ČSÚ 1990, ČSÚ 2014, vlastní

V roce 2014 je situace podstatně odlišná než situace v roce 1989. Ať už díky možnosti soukromého podnikání, rozdělení původních podniků nebo založení nových průmyslových výroben, máme nyní mnohem vyšší počet podniků. V dnešní době existuje velké množství drobných podnikatelů a živnostníků, které zaměstnávají jen malé množství lidí. V době před transformací tyto podniky neexistovaly. Stejná situace se vyvíjela v podstatě ne celém území ČR (Synek 2004). S více jak 20 zaměstnanci dnes produkuje průmyslové výrobky 28 subjektů, konkrétně 24 podniků sídlící v Písku a 4 místní jednotky se sídlem v jiné obci. Nejvíce zastoupenou kategorií je v nynější době varianta podniku se 20 – 49 zaměstnanci. Těchto je dnes celkem 10 a zaměstnávají 347 lidí (6 % z celkového množství zaměstnaných v průmyslu v podnicích s 20 a více zaměstnanci). Mnohem vyšší počet podniků než za socialismu je také v kategorii 49 – 99. V 8 podnicích je zaměstnáno téměř 10 %, to je v absolutních hodnotách 548 lidí. V řádově vyšší kategorii, kategorii 100 až 249 zaměstnanců, se pohybuje 203 (4 %) zaměstnanců ve 2 podnicích. 32 % zaměstnanců je v kategorii 250 – 499 zaměstnanců. V dohromady 4 podnicích je zaměstnáno 1702 osob. 29 % neboli 1572 zaměstnanců pracuje ve 2 podnicích velikostní kategorie 500 až 999. S tisícem (19 %) zaměstnanců funguje pouze jeden podnik v Písku a jedná se o jednu z provozoven Faurecia. Procentuální hodnoty jsou uvedeny v grafech níže. Pro srozumitelnější prezentaci změn počtu zaměstnanců v jednotlivých velikostních kategoriích, jsou data z obou let vložena do společného grafu.

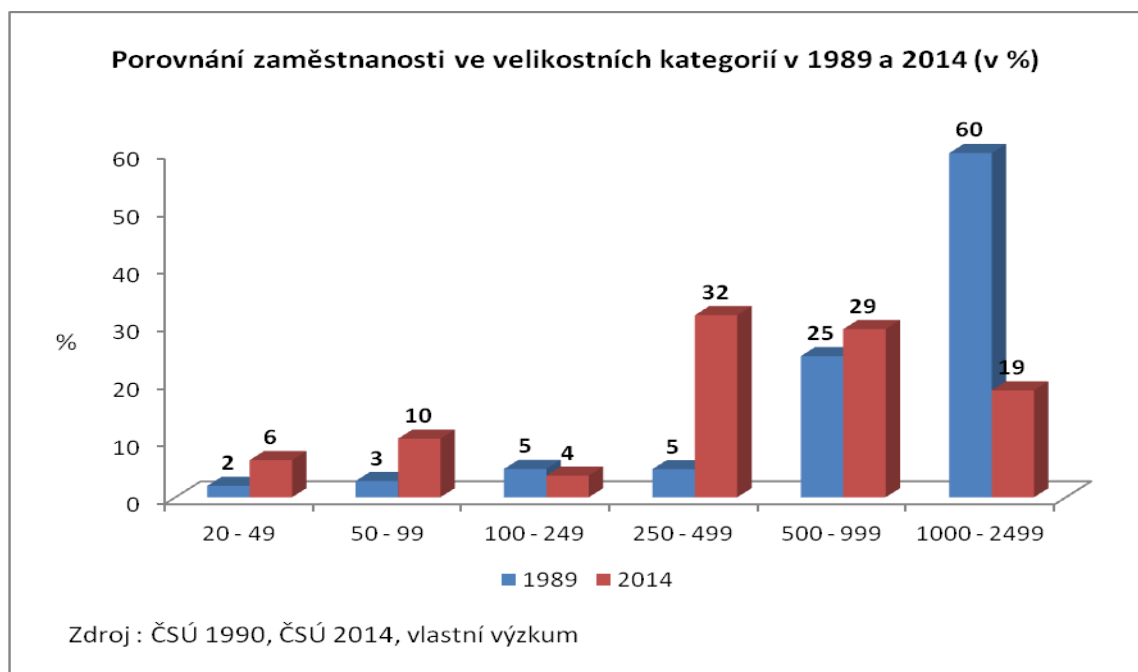
Graf č. 6

Z grafu je na první pohled zjevné, jak se zastoupení velikostních kategorií lišilo mezi roky 1989 a 2014. V roce 1989 byly provozovny relativně rozložené do jednotlivých velikostních kategorií. Nejvíce jich bylo v kategorii 20 – 49, kategorie po 3 subjektech. A nejméně v kategorii 250 – 499, kde byl pouze jeden jediný. Rozložení velikostních kategorií v dnešní době už tak rovnoměrné není. Nejvíce podniků zaměstnává 20 – 49 zaměstnanců a nejméně tisíc a více. Zjednodušeně se lze tvrdit, že křivka počtu podniků úměrně klesá s růstem počtu zaměstnanců.

Graf č. 7 o podílech zastoupení velikostních kategorií podle počtu zaměstnanců se trochu liší od grafu č. 6 znázorňující podíly na základě počtu podniků. Logicky je v podnicích ve vyšší velikostní kategorii zaměstnáno více lidí než v těch nižších. Snad jen nutno zdůraznit, že v nejvyšší kategorii (1000 a více zaměstnanců) je v dnešní době pouze jeden podnik, tudíž podíl je nižší než kategorií 250 – 249 a 500- 999. Důvodem je, že v těchto kategoriích je vyšší počet podniků, které svým souhrnným počtem zaměstnanců převyšují kategorii nejvyšší. Zatímco v roce 1989 v kategorii 1000 – 2490 byly dva subjekty, které svým počtem zaměstnanců převyšovaly nynější největší podnik.

Graf č. 7

IV. 4.1.2 Dnešní podniky vzniklé před transformací

Před transformačním rokem nebylo velké množství podniků, díky slučováním jednotlivých subjektů stejného zaměření. V roce 1989 jich na sledovaném území v Písku bylo 10. Do dnešní doby se rozrostly na 24 podniků a další 4 místní jednotky, které mají uvedené sídlo mimo území Písek. Po přechodu k tržnímu hospodářství, kdy byla možnost soukromého podnikání, se objevilo množství drobných podnikatelů, kteří zkusili své štěstí na poli byznysu. Jak už bylo zmíněno výše, rozrostlo se mnoho podniků v kategorii do 100 zaměstnanců. Zajímavé je, že drtivá většina podniků fungujících dneska vznikla až po pádu železné opony. Spojením drtivá většina myslím fakt, že 83 % subjektů, které dnes najdeme, je nově vzniklých, a nemají souvislost s žádným podnikem, který fungoval před rokem 1990. Pouhé 4 podniky dokázaly ustát změny, které transformace ekonomiky přinesla. I když dokázaly přežít, neobešly se bez významných změn.

V roce 1989 jako největší a rozhodně nejvýznamnější podnik v Písku byl podnik Jitex, tradiční podnik textilního odvětví v Písku, který zaměstnával 2045 osob. K založení podniku došlo v roce 1948 na podporu průmyslově slabších krajů. Za socialismu to byl ukázkový státní podnik. Měl několik poboček po jižních, jihozápadních a středních Čechách, které jsou v dnešní době postupně zavírány. Pro vývoj města byl významný už z důvodu, že po druhé světové válce začala zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu stoupat, především díky rozvoji strojírenskému průmyslu. Na území Písku také vznikly podniky jako Kovosvit, ale nezaměstnávaly dostatek lidí. Jitex, jako největší podnik ve městě držel nezaměstnanost v normě (Boček 2007).

V písecké provozovně na sebe navazovaly stávkárny, přádelny, pletárny, barevny a úpravny konfekce. Produktivita výroby rostla a podnik vyráběl 20 tun úpletů za den a roční obrat činil přes 1,2 miliardy korun. Jitex býval špičkou na trhu s textiliemi i ve světě. 40% výroby šlo na export a to převážně do tehdejšího Sovětského svazu. Po roce 1989 byl zprivatizován kuponovou privatizací. Export výrobků se odklonil od Sovětského svazu do západních zemí především do Německa, ale také Francie i USA. Poptávka začínala klesat, nároky na mzdy a provoz stoupat. Navíc se v České republice rozmohla konkurence z asijských zemí, která i když většinou nemůže konkurovat kvalitou, cenou vítězí. Následkem byla redukce počtu zaměstnanců (Wimmer 2013) .

Obr. 1: Areál Jitex (www.jitex.cz)

Provoz funguje dodnes, ale nynější situace v návaznosti s historií je značně spleťitá. Podle obchodního rejstříku existují na území Písku 3 podniky s názvem Jitex. Situace byla vysvětlena jednatelem společnosti Jitex Comfort s r. o. Jitex Písek a. s., původní textilní podnik s historií od roku 1949, v roce 2004 prodal výrobu a od té doby pouze spravuje areál Jitex. Jedná se o pronájem prostorů dalším firmám široké škály zaměření. A nyní disponuje 25 zaměstnanci. Takže jeden z nejdůležitějších podniků Písecka, co se týče historie průmyslu, jsme museli vymazat ze seznamu, protože pronájem není průmyslovou výrobou. Dále je zde podnik Jitex a.s., který nemá žádné zaměstnance a je v konkurzu. Jediným podnikem, který stále provozuje výrobu, je Jitex Comfort s r. o. Jedná se o podnik, který navazuje na tradiční výrobu původního Jitexu a výrobu má umístěnou právě v areálu Jitex. V nynější době zaměstnává 103 lidí. Ale i zde dochází k restrukturalizaci podniku, během které snižuje počet zaměstnanců, omezuje výrobu a uzavírá některé výrobní linky.

Od pádu socialismu se toho ve výrobě Jitexu moc nezměnilo. Stále probíhá v původních budovách na původních strojích, přesto se podnik snaží modernizovat alespoň každoroční kolekci zboží a může být hrdý na to, že výroba jednotlivých výrobků probíhá zde od počátku až po samý konec, protože se jedná o čistě lokální výrobu. (Ruppert 2014).

Dalším z podniků, který se udržel z komunistické éry, je výrobní družstvo Otava, které se objevilo na trhu v roce 1954 se 31 základními zaměstnanci. V roce 1989 čítalo 627 zaměstnanců a k dnešní době zaměstnává 434 osob. Za 25 let došlo k poklesu o 44 %.

Od roku 1990 každoročně počet zaměstnanců klesal, až do roku 1999 kdy jich bylo 380. Od roku 2000 počet zaměstnanců začal opět stoupat a na vrcholu byl v roce 2008 s 545 zaměstnanci. S následujícím rokem počet klesl o rovnou stovku. Tento výkyv byl pravděpodobně způsobem faktem, že s příchodem ekonomické krize, která právě v těchto letech vrcholila, docházelo k omezování výroby, tudíž k eliminaci zaměstnanců. Nyní je počet zaměstnanců stále pod 500 a značně kolísá, v době mého výzkumu byl stav 434 zaměstnanců. Asi 2/3 zaměstnanců tvoří osoby zdravotně postižené. Družstvo hospodaří za podpory státních dotací investičního i provozního charakteru poskytovaných přímo ze státního rozpočtu nebo prostřednictvím úřadů práce zejména v oblasti chráněných dílen. Výroba družstva v elektrotechnickém průmyslu není 100 %. Velké množství výrobků je na zakázky, které přesahují i do dalších odvětví (konzultace s vedoucím ekonomického odboru družstva panem Ing. Josefem Šupitarem).

Značnou tradici ve městě Písek má také masokombinát Maso Uzeniny Písek, provozovna společnosti Zřud a. s. V tomto případě se jedná o místní jednotku se sídlem v Praze a dalšími provozovnami v Plzni a Poličce. Historie se váže už k roku 1950, kdy výstavba započala. Provoz jako takový začal v roce 1956 a zaměstnával 226 pracovníků. Do roku 1974 se počet zaměstnanců v podstatě držel na stejné úrovni, ale produktivita práce i jakost se zvyšovala každým rokem. Za socialismu konkurence v podstatě neexistovala, takže po transformačním roce 1989 se podnik shledal s faktem, že výroba je velmi zanedbaná a modernizace výrobních procesů, budov a zařízení je nezbytná. V roce 1993 se podnik dostal do rukou nového majitele, který musel čelit otázce, zda pokračovat s podnikem v takto špatném stavu, což by nejspíše vedlo ke kolapsu podniku, anebo investovat a zrekonstruovat to, co se celé roky zanedbávalo. Rozhodl se investovat a hodně se to vyplatilo. Podnik se opět postavil na nohy a od roku 1997 slaví úspěchy získáním ocenění na různých soutěžích v tématu kvalita masa na českých trzích. Společnost stále své výrobní procesy modernizuje a inovuje a k dnešnímu roku zaměstnává 332 pracovníků.

Posledním podnikem, který se probojoval do současnosti, je pekárna Merkur, který má 75 zaměstnanců. Založena byla v roce 1947 a v době znárodnění byla součástí jihočeských pekáren s dalšími 2 pekárnami. Bohužel se nepodařilo dohledat, která z nich je původní Merkur, protože se změnilo sídlo a rok založení v obchodním rejstříku 1992.

IV.4.2 Změna odvětvové struktury

Celorepublikový trend je, a to nejen v naší zemi, že ač počet podniků zabývajících se průmyslovou výrobou vzrostl, počet zaměstnaných v nich klesá díky rozrůstajícímu se sektoru služeb (Kopačka 1996). Na území Písku se počet podniků téměř ztrojnásobil, ale zbytek teorie neplatí. Počet zaměstnanců v průmyslové výrobě neklesá. Počet zaměstnanců v průmyslu se oproti roku 1989 zvýšil o 2,5 %.

V roce 1989 byly v Písku dva podniky ve velikostní kategorii 1000 – 2499 zaměstnanců. Jedním byla provozovna korporátního podniku Elektropřístroj, která zaměstnávala 1121 lidí, a kterou dnes již nenajdeme. Úplně největším podnikem této doby byl Jitex. Textilní podnik s dlouholetou tradicí, ve kterém pracovalo 2045 lidí. Samotný podnik také již neexistuje, výroba byla odkoupena a zaměstnává dnes 103 zaměstnanců.

Tabulka č. 5: Přehled zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích v letech 1989 a 2014

Odvětví	1989		2014	
	počet zaměstnanců		počet zaměstnanců	
		%		%
Strojírenský	672	13	2126	39
Kovozpracující	1121	21	1114	21
Průmysl stavebních hmot	142	3	0	0
Dřevozpracující	135	3	0	0
Textilní	2045	39	277	5
Potravinářský	372	7	437	8
Ostatní průmyslová výroba	126	2	0	0
Elektrotechnický	627	12	1223	23
Chemický	0	0	195	4
Celkem	5240	100	5372	100

Zdroj: ČSÚ 1990, ČSÚ 2014, vlastní výzkum

Je zřejmé, že si některá průmyslová odvětví nedokázala udržet tradici do současnosti. V roce 1989 byly v Písku podniky zastupující dřevozpracující průmysl, průmysl stavebních hmot a ostatní průmyslová výrobu, kterou již dnes nenajdeme. Dohromady v nich bylo zaměstnáno 403 zaměstnanců. Největší propad v počtu zaměstnanců prodělal textilní průmysl, který poskytoval práci 2045 lidem, zatímco dnes

v nich působí pouze 277. Podíl 39 % klesl na pouhých 5 %. Naopak největší rozmach nastal ve strojírenském průmyslu. V roce 1989 připadal podíl 13 % zaměstnanosti na průmysl, tedy 672 pracovníků. K letošnímu roku je podíl 39 % a poskytuje práci více jak 2 tisícům (přesně 2126). I v elektrotechnickém průmyslu došlo k nárůstu zaměstnaných, i když ne tak markantně jako u strojírenského průmyslu. Z 12 % je nyní 23 %. V absolutních hodnotách se jedná o dvojnásobek zaměstnanců, z 627 se počet zvedl na 1223. Kovožpracující průmysl neprodělal žádné velké změny, stále se drží na 21 %. V potravinářském průmyslu byly zaznamenány nepatrné změny v počtu zaměstnaných, procentuální podíl se zvýšil ze 7 % na 8 %. Nejenom, že některá průmyslová odvětví zanikla po transformaci, ale také jedno nové na území Písku vzrostlo. Jedna se o chemický průmysl, který je nyní zastoupen 2 podniky zaměstnávající 195 osob, tedy 4 %.

IV.4.3 Index specializace průmyslových odvětví ve městě Písku a Jihočeském kraji v roce 1989 a 2013

Uvedené počty zaměstnanců jsou za podniky se 100 a více zaměstnanci. Vzhledem k faktu, že výpočty jsou prováděny v rámci relativně malého území, uvádím v komentářích pod výpočty, také index specializace včetně podniků s 20 a více zaměstnanci (pouze na území Písku). Domnívám se, že i menší podniky mohou nést jistou relevanci.

Strojírenský/kovožpracující

	1989		2013
$I_{si} =$	$\frac{(672/4\ 985)}{(33\ 269/102\ 979)}$	$I_{si} =$	$\frac{(3125/4\ 477)}{(7\ 869/44\ 320)}$
$I_{si} =$	0,4	$I_{si} =$	3,9

Index specializace strojírenského průmyslu na území Písku vykazuje velmi specifické hodnoty. Index byl mezi sledovanými obdobími navýšen několikanásobně. Strojírenský průmysl byl v České republice velmi podporován za komunistické éry, ale s městem Písek se v podstatě minul. Zatímco v průběhu devadesátých let republikový průměr zaměstnanosti klesal, zastoupení strojírenského průmyslu v Písku stoupalo.

Strojírenství je jediné z průmyslových odvětví, při kterém index specializace vzrostl, samozřejmě vyjma odvětví, které začaly působit na území Písku až po roce 1989. Index specializace za podniky s 20 a více zaměstnanci je pro rok 2013 je stejný.

Textilní

	1989		2013
$I_{si} =$	$\frac{(2\ 045/4\ 985)}{(17\ 314/102\ 979)}$	$I_{si} =$	$\frac{(103/4\ 477)}{(1\ 481/44\ 320)}$
$I_{si} =$	2,4	$I_{si} =$	0,69

Textilní průmysl drží krok s Českou republikou, tedy snižování zaměstnanosti v textilním průmyslu mělo vliv i na výši indexu v roce 2013. Index specializace textilního průmyslu vůči jihočeskému kraji byl v roce 1989 značně vysoký. Takto vysoký index byl jen díky podniku Jitex, který za své doby býval jedním z největších podniků v Československu. Index včetně podniků s 20 a více zaměstnanci je 1,9. Značný rozdíl je způsoben právě díky dalším 4 podnikům v textilním průmyslu, které nedosahují 100 zaměstnanců.

Potravinářský

	1989		2013
$I_{si} =$	$\frac{(372/4\ 985)}{(9\ 601/102\ 979)}$	$I_{si} =$	$\frac{(332/4\ 477)}{(6\ 037/44\ 320)}$
$I_{si} =$	0,8	$I_{si} =$	0,54

Ani u potravinářského průmyslu index specializace nevzrostl. Při porovnání počtu zaměstnanců, konkrétně na území Písku nedošlo k nijak závratné změně. Počet sice nepatrně klesl (12 %), ale v porovnání o jaký podíl (38 %) klesla zaměstnanost v potravinářském odvětví v kraji (Kolář 2013), je rozdíl jen nepatrný. Index specializace za podniky s více jak 20 zaměstnanci je 0,7.

Elektrotechnický

	1989		2013
$I_{si} =$	$\frac{(627/4985)}{(5\ 133/102\ 979)}$	$I_{si} =$	$\frac{(918/4\ 477)}{(4\ 920/44\ 320)}$
$I_{si} =$	2,7	$I_{si} =$	1,8

Index specializace elektrotechnického průmyslu je nižší v dnešní době než v roce 1989 ač je počet zaměstnanců pracujících v tomto odvětví vyšší dnes než před 25 lety. Písek je přece jen více orientovaný na strojírenský průmysl. O trochu vyšší je index při zahrnutí podniků s 20 a více zaměstnanci, konkrétně 2,4.

Index specializace dalších průmyslových odvětví nelze srovnat. V roce 1989 bychom sice našli zástupce papírenského/polygrafického a průmyslu stavebních hmot, ale není je s čím porovnat, protože v průběhu let zanikly. Naopak v dnešní době fungují 2 podniky v chemickém průmyslu, ale žádný z nich ani žádný jiný nefungoval v roce 1989.

Zhodnocení specializace průmyslové výroby v Písku

Při porovnání jednotlivých indexů je zřejmé, že odvětví strojírenského průmyslu prodělalo v průběhu posledních 25 let mnoho velkých změn. Index specializace pro strojírenský průmysl je v dnešní době 3,8, což je nejvyšší hodnota z průmyslových odvětví, které jsou na území Písku. Při porovnání hodnot z roku 1989, to byl právě strojírenský průmysl, který měl nejnižší hodnotu (0,4). Naopak index specializace u elektrotechnického průmyslu v roce 1989 byl nejvyšší a k roku 2013 došlo k poklesu, i když ne nijak rapidnímu. K největšímu poklesu indexu specializace došlo v odvětví textilního průmyslu, který klesl několikanásobně. Pro snadnou přehlednost jsou indexy specializace vloženy do tabulky níže.

Tabulka č. 6 Porovnání indexů specializace průmyslových odvětví za roky 1989 a 2013

Odvětví	1989	2013
Strojírenský a kovozpracující	0,4	3,9
Elektrotechnický	2,7	1,8
Potravinářský	0,8	0,54
Textilní	2,4	0,69

Zdroj: ČSÚ 1990, ČSÚ 2014, vlastní

V. Porovnání významu průmyslových odvětví podle zaměstnanosti Písku a Českých Budějovicích

Jedním z vytyčených cílů práce je porovnání výsledků na území Písku s jinými městy. Ke komparaci bylo zvoleno město České Budějovice, už z důvodu, že Písek je součástí stejného kraje. Celkově Jihočeský kraj není průmyslovým krajem, takže by daná města mohla sdílet prvky v průmyslovém vývoji a zaměření.

Nejvýznamnějším odvětvím na území Českých Budějovic byl strojírenský průmysl, který zaměstnával 26 % všech průmyslových zaměstnanců, zatímco v Písku byl textilní průmysl, který zaměstnával 39 %. V Českobudějovickém průmyslu byla dalším významným odvětvím ostatní průmyslová výroba, kde bylo zaměstnáno 23 %. V Písku druhý nejvyšší počet zaměstnanců (21%) zaměstnával kovozpracující průmysl. Na třetí příčce se v Písku umístil strojírenský průmysl se 13 %, zatímco v Českých Budějovicích to byl potravinářský průmysl také s 13%.

Tabulka č.7: Komparace významu průmyslových odvětví podle počtu zaměstnaných v ČB a Písku v 1989 v %

Odvětví	Písek	České Budějovice
Strojírenský	13	26
Kovozpracující/hutnictví	21	10
Průmysl stavebních hmot	3	2
Dřevozpracující	3	9
Textilní	39	1
Potravinářský	7	13
Ostatní průmyslová výroba	2	23
Elektrotechnický	12	7

Zdroj: Kolář 2013, vlastní

Lze zhodnotit, že významnost jednotlivých odvětví se v roce 1989 výrazně lišila mezi Českými Budějovicemi a Pískem. Nejmarkantnější rozdíl je však v textilním průmyslu, který zaměstnával v Písku téměř 40 % všech průmyslových zaměstnanců, zatímco v Českých Budějovicích pouhé 1 %. Na druhou stranu velký rozdíl je také v ostatní průmyslové výrobě, která v Českých Budějovicích dávala práci 23 % a v Písku pouze 2 %.

Při pohledu na nynější situaci, rozdíly v počtu zaměstnaných v průmyslových odvětvích mezi jednotlivými městy nejsou tak znatelné, jako v roce 1989. Na území Českých Budějovic se nacházejí odvětví, která v Písku nejsou vůbec zastoupená (Ostatní průmyslová výroba a hutnictví) a naopak v Písku stále funguje textilní výroba, která v Českých Budějovicích svou tradici neudržela. U obou měst je nejvíce lidí zaměstnáno ve strojírenském průmyslu, v Písku 39 % a v Českých Budějovicích 36%. Na druhém místě v Písku je elektrotechnický průmysl zaměstnávající 23 %, v Českých Budějovicích je to stále ostatní průmyslová výroba se 13 %. Třetí nejvíce zastoupené odvětví je v Písku kovozpracující průmysl (21%), zatímco v Českých Budějovicích je to elektrotechnický průmysl (11 %). Srovnání dalších odvětví najdeme níže v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Komparace významu průmyslových odvětví podle počtu zaměstnaných v ČB a Písku v 2013 v %

Odvětví	Písek	České Budějovice
Strojírenský	39	36
Chemický	4	6
Potravinářský	8	7
Elektrotechnický	23	11
Textilní	5	-
Ostatní průmyslová výroba	-	13
Kovozpracující/hutnictví	21	8

Zdroj: Kolář 2013, vlastní

Při porovnání obou časových údajů je patrné, že přerozdělení zaměstnanců v Českobudějovické průmyslové výrobě je více rozložené než v Písku. U píseckého i českobudějovického průmyslu lze říct, že v obou časových úsecích je rozložení zaměstnanců poměrně nerovnoměrné.

Závěr

Město Písek nikdy nebylo nijak výraznou průmyslovou lokalitou České republiky. Může to být způsobeno i absencí významných hospodářských surovin, především těžby uhlí, což za socialismu rozhodovalo o významnosti průmyslových regionů. Další vliv mohlo mít poměrně opožděné zavedení železnice a další množství faktorů na rozvoj průmyslu působících.

Za dob socialismu bylo ve městě několik významných podniků. Nicméně při představě, že by zde nebyl vybudován kombinát Jitex, který v té době zaměstnával více jak 2 tisíce lidí v textilním odvětví, průmyslová výroba by zde byla téměř zanedbatelná v porovnání s ostatními městy obdobné velikosti například v severních Čechách. Nutno dodat, že celkově Jihočeský kraj nepatří mezi průmyslově založené oblasti.

Při porovnávání nynějšího stavu podniků a stavu před transformací nalezneme mnoho významných rozdílů. Za ten nejvýznamnější lze považovat rozdílnost v počtu podniků. Zatímco dnes je na území Písku 24 podniků s více jak 20 zaměstnanci a 4 místní jednotky s daným počtem zaměstnanců, v roce 1989 zde bylo pouze 10 podniků této velikostní kategorie. V dnešní době je v průmyslu aktivních velké množství drobných podnikatelů a živnostníků, kteří zaměstnávají jen malé množství lidí. V době před transformací podniky tohoto druhu absentovaly. Stejná situace byla v podstatě na celém území ČR (Synek 2004).

Ač se počet podniků téměř ztrojnásobil, počet zaměstnanců v průmyslu by měl klesat díky přesunu do odvětví služeb (Kopačka 1996). Výsledky na našem území nekopírují cestu České republiky, ba naopak. Počet zaměstnanců v průmyslu se oproti roku 1989 zvýšil o 2,5 %. Můžeme to srovnat s Českými Budějovicemi, kde se mezi roky 1989 a 2011 počet zaměstnaných v průmyslu snížil od 26 % (Kolář 2013) nebo s Plzní, kde zaměstnanost v průmyslu od roku 1989 k 1999 klesla o 41 % (Bašťová 2011). České Budějovice jsou metropolí jižních Čech, zatímco Písek je jejich spádovým okresem. Celkově jižní Čechy nebyly zvláště významné v ekonomickém hospodářství (Kubeš, Dvořák 2009), o to více je překvapením rozdílnost v zaměstnanosti v nynější době. Zdůvodnit tuto situaci lze velmi obtížně, osobně jako důvod nárůstu zaměstnanosti vidím fakt, že Písek až na pár velkých podniků, nebyl jako průmyslový region významný,

zatímco v devadesátých letech byla založena průmyslová zóna, která přilákala mnoho podnikatelů, díky kterým vyrostly na území Písku velké podniky. Jejich počet nejenže nahradil zaniklé podniky, které zde působily před transformací, ale dokonce je v počtu zaměstnanců předčily. Velké podniky, které fungovaly již před transformací, pokud hospodářské změny ustály, snížily počet zaměstnanců, kteří se částečně přesunuli do nově vzniklých malých a středních podniků (Kux 1993).

Pohled do budoucna je velmi nejasný. Počet zaměstnanců v průmyslu by se měl definitivně snižovat a počet pracujících ve službách rozšiřovat. Nicméně, toto mělo nastat už v posledních 25 letech a nenastalo. Navíc v průmyslové zóně je stále dostatek místa k výstavbě nových výrobních hal a město Písek plánuje nalákat nové investory. Při splnění těchto předběžných plánů, by mohla zaměstnanost v průmyslové výrobě nadále stoupat. Tuto hypotézu potvrzuje i fakt, že v období mezi dvěma sledovanými dekadami počet zaměstnanců vstoupil v odvětví strojírenství a to tak výrazně, že se téměř zpětinasobil. Velký nárůst počtu zaměstnanců byl zaznamenán také v elektrotechnickém průmyslu, který vzrostl na dvojnásobek. Průmyslová zóna je zaměřená především na tato dvě průmyslová odvětví. Mimo tato odvětví zlehka vzrostla zaměstnanost i v potravinářském průmyslu a rozšířil se chemický průmysl, který tady za socialismu vůbec nebyl. Zjednodušeně lze říct, že jediné průmyslové odvětví, které šlo do útlumu, je textilní průmysl a to velmi zprudka. Na druhou stranu průmyslovou výrobu stavebních hmot, dřevozpracující a ostatní průmysl již dnes na území písku nenajdeme.

Otevření hranic a zavedení volného pohybu osob a především kapitálu umožnilo příliv zahraničního kapitálu, který má vysoký význam na území města Písku. Jen díky otevření zahraničních výrobních projektů má práci tisíce lidí, čímž se potvrzuje hypotéza č. 2, která hovoří právě o předpokladu významnosti zahraničního vlastnictví, i když ne od sousedních států. V té samé hypotéze, také hovořím o vlivu privatizace spojené se zahraničním vlastnictvím. Tato část se neukázala jako zcela pravdivá. Ač zastoupení zahraničního kapitálu je vysoké, většina zahraničních vlastníků začala od nuly s výstavbou vlastních výrobních hal.

Hypotézy 1 a 3 se zabývá průmyslovou zónou Čížovská. V hypotéze 3 předpokládám, že zmíněná průmyslová zóna má vliv na zaměstnanost i za hranicemi

města. Částečně je potvrzena tvrzením některých z jednatelů velkých podniků, kteří se soustředí mimo jiné i na rozvoj zázemí pro své zaměstnance, které je pak jednodušší přilákat i ze vzdálenějších koutů České republiky.

Jednoznačně se však potvrdila hned první hypotéza, která předpovídá vysokou zaměstnanost právě v průmyslové zóně. Z 5372 zaměstnanců jich v průmyslové zóně Čížovská pracuje téměř půl čtvrtého tisíce, což představuje přibližně 10 % z celkového počtu obyvatel Písku.

Na závěr si autorka BP dovoluje připojit osobní hodnocení o celkovém významu průmyslu ve městě Písek. Velmi kladně je možné hodnotit prostorové rozložení průmyslu. Naprostá většina (23 podniků, tedy 82 % podniků nad 20 zaměstnanců) průmyslové výroby je umístěna do dvou relativně okrajových zón města Písku a tím není narušen estetický vjem města, především historického centra. Město těží také z cestovního ruchu díky množstvím památek a průmyslová přítomnost většinou s sebou nese přítěž v podobě masivních hal, provozu kamionů, zhoršeného ovzduší nebo vyššího hluku. V části vnitřního města je umístěna pouze jedna výroba, a to pekárna/cukrárna, která nijak průmyslově nezatěžuje pozitivní vjem města.

Literatura

- Bilance zdrojů pracovních sil a jejich rozdělení za ČSR a jednotlivé kraje k 31.12.1989 (definitivní údaje). ČSÚ, Praha, 1990.
- BAŠTOVÁ, M. (2011): Transformace průmyslu města Plzně. Disertační práce. Brno: PřF MU, 134 s.
- BOČEK, M. (2007): Textilní průmysl v Jihomoravském kraji: Historie a současnost. Brno: PřF MU, 60 s.
- BOUDOVOVÁ, J. (2008): Transformace české ekonomiky po roce 1990. Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta (katedra občanské výchovy) diplomová práce
- BURSA, M. (2004): Průmyslové zóny jako faktor zvyšování hospodářské úrovně Ústeckého kraje. In: Konkurenceschopnost regionu – rozvoj lidských zdrojů, 2. část. Sborník z mezinárodní vědecké konference. Ústí nad Labem: Univerzity J. E. Purkyně, s. 21-22
- DVOŘÁK, J., KUBEŠ, J. (2009): Vývoj průmyslu na území Českých Budějovic od počátku 19. století do 80. let 20. století. In: KUBEŠ, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II.“, Banská Bystrica: Ústav vedy a vyzkumu Univerzity Mateja Bela. Druhý díl, s. 87 – 104.
- HAMPL, M. (2007): Regional Differentiation of Current Socio-Economic Development in the Czech Republic. Sociologický časopis, 43 (5), s. 889 - 910
- HAMPL, M. a kolektiv, (1996): Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. DemoArt pro Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy
- HOLMAN, R., (2000): Transformace české ekonomiky. Praha: CEP – centrum pro ekonomiku a politiku, 106 s.
- HÖGSELIUS, P., (2007): The Dynamics of Innovation in Post-Communist Countries: Opportunities and Challenges. In: Industries and markets in Central and Eastern Europe (2007). Aldershot: Ashgate, s. 83-102
- HÖGSELIUS, P., (2003): Can east european countries innovate?. Linköping: DRUID Winter Conference, 25 s.
- KOLÁŘ, M. (2013): Průmyslová výroba města České Budějovice. Bakalářská práce. České Budějovice: PF JČU, 88 s.
- KOPAČKA, L. (1996): Strukturální změny ekonomiky se zvláštním zřetelem k průmyslu. In: HAMPL, M. a kolektiv, (1996): Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. DemoArt pro Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, 395 s.
- KOPAČKA, L. (1994). Industry in the Transition of Czech Society and Economy. GeoJournal, 32(3), s. 207-214.
- KOPAČKA, L. (1992): Změny v geografickém rozmístění čs. průmyslu 1962-1988. In: Sborník ČSGS (1992) ročník 97, č. 3, Praha s. 152-171.
- KORNAL, J. (2006): The great transformation of Central Eastern Europe. In: Economics of Transition. S. 207 – 244. Dostupný z www: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-0351.2006.00252.x/full>
- KOUTSTKÝ, J. (2011): Staré průmyslové regiony, vývojové tendence – možnosti rozvoje. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, s. 125
- KULLA, M. (2005). Transformácia priemyslu Bratislavy po roku 1989. Dizertačná práca.

- Bratislava: PrF UK, 131 s.
- KUNC, J. (1999): Změny v průmyslu města Brna a jejich vliv na situaci na trhu práce. *Folia Geographica*, XXXII, č. 3, Prešov: Prešovská univerzita, s. 175-184.
- KUX, J. (1993): Strukturální změny ve vývoji zaměstnanosti v prvních dvou letech ekonomické reformy. In *Statistika: ekonomicko-statistický časopis*, roč. 30, č. 8-9, s. 309-313.
- NEDVĚDOVÁ Š. (2014). Vývoj zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu Jihočeského kraje v letech 1930 – 2011. Bakalářská práce. ČB: PF JČU, 78 s.
- PAVLÍNEK, P. (2008): *A Successful Transformation?: Restructuring of the Czech Automobile Industry (Contributions to Economics)*, Heidelberg: Physica-Verlag GmbH & Co, 312 s.
- PAVLÍNEK, P. (1998): Foreign Direct Investment in the Czech Republic. In *The Professional Geographer*, Vol. 50, No. 1, s. 71-85. Dostupná z www: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/0033-0124.00104/abstract>
- PETŘÍČEK, V. (2006): Vývoj podnikatelského prostředí v České republice. Praha: Corona Kovák: týdeník odborového svazu kovo, č. 15, s. 1. Dostupné z www: <http://archiv.oskovo.cz/kovak/2006/PDF/kovak15.pdf>
- POPJAKOVÁ, D. (2008): Globálna verzus postsocialistická transformácia priemyslu (na príklade Slovenska). *Acta Geographica Universitatis Comenianae*, 51, s. 3-25.
- POPJAKOVÁ, D., (2001). Geografické práce, Transformace priemyslu v regióně Šariša; Roč. IX. Číslo 1, vydal: Katedra geografie a geoekologie FHVP PU Prešov, 244 s.
- POPJAKOVÁ, D. (2000). Svetové trendy vývoja priemyselných štruktúr. In *Dynamické vývojové procesy a štruktúry a ich medzinárodný kontext*. Scientific script. 3. Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica, s. 202-212
- POPJAKOVÁ, D., (1999). Štrukturálne a priestorové zmeny priemyslu pod vplyvom socioeconomickej transformácie. In: *Prírodnévedy – Folia Geographica 3*, ročník XXXII., vydal: Acta Fakultatis Studiorium Humanitatis et Naturae Universitatis, 6 s.
- PICKLES, J., SMITH, A. (eds.) (1998). *Theorising Transition: The Political Economy of Post-Communist Transformations*. London: Routledge, 552 s. Dostupný z WWW: http://books.google.cz/books?id=vQAnd2YF7_AC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- SRHOLEC, M. (2004): Přímé zahraniční investice v České republice. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. Praha: Linde, s.130
- SYNEK, M. (2004): Transformace, restrukturalizace, revitalizace. *Acta Oeconomica Pragensia*, vědecký časopis VŠE, 3/2004
- ŠOLTYS, J. (2008): Historie a současnost průmyslových zón v ČR – perspektivy dalšího vývoje. Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko – správní fakulta, diplomová práce
- ŠVEJNAR, J. (1997): Česká republika a ekonomická transformace ve střední a východní Evropě. Praha: Academia, s. 359
- ŠVEJNAR, J. (1990): Strategie ekonomické přeměny Československa. Praha: Lidové noviny, s. 46

- TONEV, P., TOUŠEK, V. (2002): Typologie okresů České republiky (podle struktury zaměstnaných s důrazem na odvětví zpracovatelského průmyslu). Regionální rozvoj/regionalizace. Sborník referátů z XX. jubilejního sjezdu ČGS, Ústí nad Labem: Univerzita
- TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J., a kol., (2008). Ekonomická a sociální geografie: Geografie průmyslu, Plzeň: Vykladatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o.,
- TOUŠEK, V., VANČURA, M. (1996): Aktuální problémy ČR – 1. Díl průmysl-2.část. Ostrava: Scholaforum, s. 25s.
- TOUŠEK, V., VITURKA, M., TONEV, P. a kol. (2002): Průmyslové zóny a průmysl kraje Vysočina. Posouzení stavu, využitelnosti a možného dalšího rozvoje průmyslových zón. Brno: VCRR, Masarykova univerzita, s. 2-4.
- TOUŠEK, V. (2004): Geografické aspekty transformace českého průmyslu po roce 1989. Univerzita Komenského v Bratislavě, Přírodovědecká fakulta (obor: humánná geografia) habilitační práce
- TROJÁČKOVÁ, H. (2011): Geografické aspekty průmyslové výroby v Jihočeském kraji. Diplomová práce. ČB: PF JČU, 138 s.
- VANČURA, M., (2013): přednáška, GCR2Z – Sociální geografie ČR
- VANČURA, M. (2006): Vliv přímých zahraničních investic na rozvoj regionů v České republice. Sborník referátů IX. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách, ESF MU, Brno, s. 233 – 239
- VANČURA, M. (2000): Průmyslové zóny. *Geografické rozhledy*, Praha: ČGS a TERRA KLUB, s. 124.
- VITURKA, M., HALÁMEK, P. (2002). Syntetické hodnocení nabídky průmyslových zón v ČR. In: Rozvoj podnikání a profesní organizace podnikatelů. Brno: Masarykova univerzita, s. 74-95
- WIMMER, R. (2013): Historie úpravy textilních materiálů. Bakalářská práce. ČB:PF JČU, 75 s.
- ŽÍDEK, L. (2006): Transformace české ekonomiky. 1989-2004. Praha: C. H. Beck, J.E.Purkyně v Ústí nad Labem, 304 s.

Internetové zdroje

- Aisin (2014)
<http://www.aisin.co.cz/> (6.6.2014)
- Anděl. M. (2007): Křižíkova elektrárna
<http://www.elektrarna.info/> (15.6.2014)
- BaK (2012): O společnsoti
<http://bak-systemy.cz/spolecnost/> (6.6.2014)
- Beneš. M. (2014): Průmyslová zóna v Písku se rozroste. Aisin postaví halu a nabere 50 lidí, Idnes:
http://budejovice.idnes.cz/prumyslova-zona-v-pisku-se-rozroste-aisin-nabere-50-lidi-pjg-/budejovice-zpravy.aspx?c=A140124_113153_budejovice-zpravy_sou
(2.2.2014)
- Česká geologická služba (2012): Geologická mapa
http://www.geology.cz/app/ciselniky/lokalizace/show_map.php?mapa=g50zj&y=774300&x=1126100&r=7500&s=1&legselect=0 (3.6. 2014)
- ČSÚ.(1990): Provozovny ústředně řízeného průmyslu v roce 1989. ČSÚ, Praha.
(počítačová databáze)
- ČSÚ (2002): Sčítání lidí, domů a bytů 2001 – Jihočeský kraj
http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/dlouhodoby_vyvoj (7.6.2014)
- ČSÚ (2012a): Statistická ročenka Jihočeského kraje 2012
http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/311011-13-r_2013-13
(24.6.2014)
- ČSÚ (2012b): Časové řady - Písek
[http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/pisek/\\$File/pisek.pdf](http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/pisek/$File/pisek.pdf) (7.6.2014)
- ČSÚ (2012c): Nezaměstnanost v kraji podle MPSV k 30.6.2012
http://www.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_kraji_podle_mpsv_k_30_6_2012 (23.6.2014)
- ČSÚ (2013a): Česká republika od roku 1989 v číslech
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989 (27.6.2014)
- ČSÚ (2013b): Nezaměstnanost v Jihočeském kraji 31.12.2012
http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_jihoceskem_kraji_k_31_12_2012 (23.6.2014)
- ČSÚ. RES (2014) za podniky s 20 a více zaměstnanci v Písku. Krajská správa ČSÚ České Budějovice. (v elektronické podobě)
- Česká televize (2009): Ekonomická krize: nejdřív špatné hypotéky, poté krach bank, ČT 24
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/65850-ekonomicka-krize-nejdrive-spatne-hypoteky-pote-krach-bank/> (4.5.2014)
- Česká televize (2013): Pelhřimov jde příklad, téměř nulová nezaměstnanost a plná průmyslová zóna, ČT 24 (12.12.2014)
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/251986-pelhrimov-jde-prikladem-temer-nulova-nezamestnanost-a-plna-prumyslova-zona/>
- Český rozhlas (2005): Kovosvit zavře písecký závod
http://m.rozhlas.cz/cb/zpravodajstvi/_zprava/198266 (21.6.2014)
- Dobiášová. T.: Sladovna – galerie hrou
<http://sladovna.cz/o-sladovne> (15.6.2014)

- Epravo (2003):
<http://www.epravo.cz/top/clanky/okresni-urady-byly-zruseny-okresy-jako-spravni-celky-vsak-nikoli-20541.html?mail> (16.2.2014)
- Faurecia
<http://faurecia.com> (6.3.2014)
- Hájek. P. (2001): Historie řeznictví a uzenářství na Písecku
<http://web.quick.cz/hapet/historiepisek.htm> (6.6.2014)
- Hrady a zámky České republiky (2003): Kamenný most
<http://www.hrady.cz/index.php?OID=1620> (29.4.2014)
- CHMI (2014): Roční úhrn srážek v roce 2013
<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/images/sra6190.gif> (17.1.2014)
- Informační portál Libereckého kraje pro inovaci (2013): Zaměstnanost podle sektorů hospodářství, ČSÚ 2012
<http://www.portal-inovace.cz/cz/technologicky-profil-lk/trh-prace/sektorova-zamestnanost/> (24.6.2014)
- Informační systém cestovního ruchu Písecka (2011): Sladovna Písek o.p.s.
<http://www.icpisek.cz/docs/cz/atr68.xml> (15.6.2014)
- Informační systém cestovního ruchu Písecka (2010): Elektrárna královského města Písku
<http://www.icpisek.cz/docs/cz/elektrarna.xml> (15.6.2014)
- Informační systém cestovního ruchu (2004) :
<http://www.icpisek.cz/docs/cz/historie.xml> (14.1.2014)
- Jenerálová. I. (2011): vývoj české ekonomiky, Česká republika
<http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Vyvoj-ceske-ekonomiky>
 (8.6.2014)
- Jižní Čechy a Šumava:
<http://www.jiznicechy.org/cz/index.php?path=mest/pisek.htm> (14.1.2014)
- Jitex: O Jitexu
<http://jitex.cz/textil/7-O-firme> (21.6.2014)
- Kolářová. L. (2008): Zaměstnanec do průmyslové zóny má přilákat lepší zázemí, Písecký deník
http://pisecky.denik.cz/zpravy_region/pi20080725prumyslova_zona.html
- Kovosvit MAS, a.s. (2013): Historie společnosti
<http://www.kovosvit.cz/cz/spolecnost/historie> (21.6.2014)
- Louženský. J. (2008): Zajímavosti z jihočeské železnice, Blog jihočeské historie
<http://jirilouzensky.txt.cz/rubriky/12438/historie-jihoceske-zeleznice/> (18.3.2014)
- Magazín letiště České republiky (2012): Co spadlo pod stůl – letiště - Krašovice
<http://www.letistecr.cz/zajimavosti/co-spadlo-pod-stul-pisek-krasovice.aspx>
 (18.3.2014)
- Martínek, A. (2010): Historie Českého hospodářství, Česká republika
<http://www.czech.cz/cz/Objevte-CR/Fakta-o-CR/Historie/Historie-ceskeho-hospodarstvi> (17.5.2014)
- OR (2014)
<http://obchodnirejstrik.cz/> (3.5.2014)
- OR a sbírka listin (2014)
<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik> (9.5.2014)

- On-line turist guide (2008):
<http://www.visitpisek.cz/cz/pisek-mesto/19/> (14.1.2014)
- Otava, výrobní družstvo (2014): O společnosti
<http://www.vdiotava.cz/o-spolecnosti/> (6.6.2014)
- Ovocnářská unie České republiky (2004): Klimatické regiony ČR:
<http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/?str=klima-mapa> (17.1.2014)
- Pekárna Merkur (2009)
<http://www.pekarna-merkur.cz/> (21.6.2014)
- Portál rozvoje podnikání na Písecku (2012): Průmyslová zóna v Písku:
<http://www.podnikamevpisku.cz/index.php?akce=clanek&ide=36> (2.2.2014)
- Regionální agrární komora Jihočeského kraje (2014): Písek
<http://www.rakjk.cz/pisek/charakteristika.html> (4.5.2014)
- Regionální informační servis (2012): Průmyslové zóny (2.2.2014)
<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/regionalni-informace/prumyslove-zony/> (2.2.2014)
- Regionální informační servis (2011): Písek – severní průmyslová zóna Čížovská
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/prumyslove-zony/detail?Id=439> (2.2.2014)
- Ruppert, V. (2014): Tereza Otáhalíková, úplety z Písku, textilní průmysl v Liberci
http://www.rozhlas.cz/radiowave/modeschau/_zprava/tereza-otahalikova-uplety-z-pisku-textilni-prumysl-v-liberci--1328833 (12.12.2014)
- Ředitelství silnic a dálnic (2014): Silniční a dálniční síť, Jihočeský kraj
http://www.rsd.cz/sdb_intranet/sdb/img/kraje/jc.png (18.3.2014)
- Schneider Electric
<http://www.schneider-electric.com/site/home/index.cfm/cz/> (6.3.2014)
- Singer, M. (2010): Hospodářská krize a česká ekonomika, ČNB
http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20100614_vse.pdf (4.5.2014)
- SNOP:
<http://www.snop.cz/>
- Správa železniční a dopravní cesty (2009): Historie našich železnic v kostce
<http://www.szdc.cz/o-nas/zeleznice-cr/historie-zeleznice-v-cr.pdf> (18.3.2014)
- Společnost pro českou-německou spolupráci, o.s. (2008)
<http://www.pisekgesellschaft.cz/omestepisek.htm> (12.12.2014)
- Střední školy (2002) - Písek
<http://www.stredniskoly.cz/seznam-skol/jihocesky-kraj/pisek/> (29.4.2014)
- Šefčík, D. (2011): Písekit, Ráj českých minerálů
<http://mineraly-sbirka.wgz.cz/rubriky/ceske-lokality/pisek-pisekity> (8.4.2014)
- Technika a trh (2006): Dražba kovosvitu DS, a.s., Písek
<http://www.technikaatrh.cz/obrabeni/drazba-kovosvitu-ds-a-s-pisek> (21.6.2014)
- Turistický průvodce po ČR (2000): Horopisní členění České republiky:
http://www.trasovnik.cz/k_ainfcr/horopis/horopis.asp (17.1.2014)
- Valová, I. (2009): Výkon ekonomiky a krize automobilového průmyslu, Finance
<http://www.finance.cz/zpravy/finance/214661-vykon-ekonomiky-a-krize-automobiloveho-prumyslu/> (4.5.2014)

- Visit Písek (2008): Stručné dějiny Písku (13.12.2014)
<http://www.visitpisek.cz/cz/strucne-dejiny-pisku-novoveke-promeny-mesta-pisek/60/>
- Vlček. T. (1999): Marshallův plán, Totalita
<http://www.totalita.cz/vysvetlivky/marshall.php> (17.5.2014)
- Weigl. J. (2013): Proč se dnes vracet ke sporu o privatizaci
<http://www.klaus.cz/clanky/3380> (8.6.2014)
- Wikipedia (2014): Písek (město)
[http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%ADsek_\(m%C4%9Bsto\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%ADsek_(m%C4%9Bsto)) (17.1.2014)
- Wikipedia(2013): Jitex
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Jitex> (21.6.2014)
- Základní školy (2002): Písek
<http://www.zakladniskoly.cz/seznam-skol/jihocesky-kraj/pisek/2/> (29.4.2014)

Seznam grafů

- Graf č. 1: Sektorová struktura ekonomiky podle zaměstnanosti v ČR a EU v 1990 a 2002
Graf č. 2: Odvětvová struktura průmyslu v Písku podle počtu zaměstnanců v r. 1989 (v %)
Graf č. 3: Právní forma podniků na základě počtu zaměstnanců v Písku v 2014 (v %)
Graf č. 4: Zaměstnanost v průmyslových odvětvích v 2014 (v %)
Graf č. 5: Komparace odvětvové struktury na základě počtu zaměstnanců a základního kapitálu ve městě Písek 2014 (v %)
Graf č. 6: Podíl zastoupení velikostních kategorií podle počtu subjektů v letech 1989 a 2014
Graf č. 7: Porovnání zaměstnanosti ve velikostních kategoriích v 1989 a 2014 (v %)

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1: Počty podniků, provozoven a zaměstnanců v odvětvové struktuře průmyslu v Písku v 1989
Tabulka č. 2: Vlastníci průmyslových podniků podle výše základního kapitálu v Písku k 2014
Tabulka č. 3: Průmysl podle klasifikace CZ-NACE
Tabulka č. 4: Porovnání počtu provozoven podle počtu zaměstnanců v letech 1989 a 2014
Tabulka č. 5: Přehled zaměstnanosti jednotlivých odvětví v letech 1989 a 2014
Tabulka č. 6: Porovnání indexů specializace průmyslových odvětví za roky 1989 a 2014
Tabulka č. 7: Komparace významu průmyslových odvětví podle počtu zaměstnaných v ČB a Písku v 1989 v %
Tabulka č. 8: Komparace významu průmyslových odvětví podle počtu zaměstnaných v ČB a Písku v 2013 v %

Seznam obrázků

- Obrázek č. 1: Areál Jitex

Seznam průmyslových subjektů a místních jednotek v Písku s počtem zaměstnanců 20 a více v roce 2014

IČO	Název	Název právní formy	Počet zaměstnanců	Činnost CZ NACE	PSČ	Obec	Ulice	Vlastník
26029227	AMTEK PRECISION ENGINEERING CZECH REPUBLIC s.r.o.	Společnost s r.o.	452	Obrábění	39701	Písek	Za Pazdernou	SNG
46683381	PEKÁRNA MERKUR spol. s r.o.	Společnost s r.o.	75	Výr.pek.cukr.výr.kr.tr.	39701	Písek	Za Pazdernou	Cz
48207985	Schneider Electric, a.s.	Akciová společnost	484	Vý.el.rozv.a kontr.zař.	39701	Písek	Čížovská	FR
63250471	B a K production s.r.o.	Společnost s r.o.	60	Vý.ost.kovod.výr.j. n.	39701	Písek	Ke Statku	CZ
63271249	HEYCO WERK ČR s.r.o.	Společnost s r.o.	100	Výr.ost.plast.výrobní	39701	Písek	Čížovská	DE
63998203	S. n. o. p. cz a.s.	Akciová společnost	532	Obrábění	39701	Písek	Stanislava Maliny	FR
26088703	ERT Automotive Bohemia s.r.o.	Společnost s r.o.	86	Výr.brašn.sedl.výr.	39701	Písek	U Vodárny	PRT
26100045	Faurecia Automotive Czech Republic s.r.o.	Společnost s r.o.	1500	V.ost.díl.přl.pro m.voz	39701	Písek	Průmyslová	SP
26105314	Faurecia Components Písek, s.r.o.	Společnost s r.o.		V.ost.díl.přl.pro m.voz	39701	Písek	Průmyslová	
28120108	Kiffinger a Kopp s.r.o.	Společnost s r.o.	29	V.elekt.zař.pro m.voz	39701	Písek	Sedláčkova	CZ
28131657	KUNSTSTOFF-FRÖHLICH Czech Plast s.r.o.	Společnost s r.o.	95	Výr.ost.plast.výrobní	39701	Písek	Stanislava Maliny	DE
00028649	OTAVA, výrobní družstvo	Družstvo	434	Vý.el.rozv.a kontr.zař.	39701	Písek	Vinařického	CZ
12894648	Josef Staněk	Živnostník nezaps. v OR	23	Výr.konf.text.v.kr.oděv	39701	Písek	U Hřebčince	CZ
26112116	SMOM CZ s.r.o.	Společnost s r.o.	41	Výr.nástrojů a nářadí	39701	Písek	Stanislava Maliny	FR
45023361	MERIKA spol. s r.o.	Společnost s r.o.	36	Výr.ost.svrch.oděvů	39701	Písek	Na Rozhledně	CZ
25166255	JITEX COMFORT s.r.o.	Společnost s r.o.	103	Vý.ost.plet.a háčk.oděv	39701	Písek	U Vodárny	CZ
26025566	B a K systémy s.r.o.	Společnost s r.o.	55	Vý.el.rozv.a kontr.zař.	39701	Písek	Ke Statku	CZ
26052377	AISIN EUROPE MANUFACTURING CZECH s.r.o.	Společnost s r.o.	540	Vý.ost.čerp.a kompres.	39701	Písek	Čížovská	BEL
26096625	PIKATRON CZ s.r.o.	Společnost s r.o.	58	Vý.elektron.součástek	39701	Písek	U Vodárny	DE
46679596	ELO+, spol. s r.o.	Společnost s r.o.	33	Vý.osaz.elekt.desek	39701	Písek	Za Nádražím	CZ
25190563	PEKAR spol. s r.o.	Společnost s r.o.	30	Výr.pek.cukr.výr.kr.tr.	39701	Písek	Soukenická 65	CZ
28068637	Václav Chmela - Galvanovna s.r.o.	Společnost s r.o.	29	Pov.úpr.a zušlechť.kovů	39701	Písek	Sedláčkova	CZ
63887355	ACE SPORT s.r.o.	Společnost s r.o.	48	Výr.ost.oděv. a o.doplň	39701	Písek	Sedláčkova	CZ
40755509	LOVATO Electric s.r.o.	Společnost s r.o.	45	Výroba, instalace, elektronických a telekomunikačních zařízení	39701	Písek	Čížovská	IT

Místní jednotky								
26419793	ZŘUD-MASOKOMBINÁT PÍSEK CZ, A.S.,VÝROBNÍ STŘEDISKO	Akciová společnost	332	Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežního masa	397 18	Písek	Samoty	CZ
12894621	ZDENĚK STANĚK	Živnostník nezaps. v OR	67	Výroba konfekčních textilních výrobků, kromě oděvů	397 01	Písek	Hradištská	CZ
27221342	NEONY SIGN A.S.	Akciová společnost	52	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení	397 01	Písek	Krátká	CZ
29309891	VM MOTOR VLADIMÍR VÁCHA	Společnost s r.o.	33	Výroba strojů a zařízení j. n.	397 01	Písek	Sedláčkova	CZ

Zdroj: ČSÚ 2014, OR 2014, vlastní

Průmyslová výroba podle CZ-NACE v Písku v 2014

Sekce C - Zpracovatelský průmysl		Počet zaměstnanců	Počet podniků
10	Výroba potravinářských výrobků		
10.1	Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků		
10.13	Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežího masa	332	1
10.7	Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků		
10.71	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	105	2
13	Výroba textilií		
13.9	Výroba ostatních textilií		
13.92	Výroba konfekčních textilních výrobků, kromě oděvů	90	2
14	Výroba oděvů		
14.1	Výroba oděvů, kromě kožehřbitových výrobků		
14.13	Výroba ostatních svrchních oděvů	36	1
14.19	Výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků	48	1
14.3	Výroba pletených a háčkových oděvů		
14.39	Výroba ostatních pletených a háčkových oděvů	103	1
15	Výroba usní a souvisejících výrobků		
15.1	Činění a úprava usní (vyčiněných kůží); zpracování a barvení kožešin; výroba		
15.12	Výroba brašnářských, sedlářských a podobných výrobků	86	1
22	Výroba pryžových a plastových výrobků		
22.2	Výroba plastových výrobků		
22.29	Výroba ostatních plastových výrobků	195	2
25	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů		
25.6	Povrchová úprava a zušlechťování kovů; obrábění		
25.61	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	29	1
25.62	Obrábění	984	2
25.7	Výroba nožírských výrobků, nástrojů a železářských výrobků		
25.73	Výroba nástrojů a nářadí	41	1
25.9	Výroba ostatních kovodělných výrobků		
25.99	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n.	60	1
26	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení		
26.1	Výroba elektronických součástek a desek		
26.11	Výroba elektronických součástek	103	2
26.12	Výroba osazených elektronických desek	33	1
27	Výroba elektrických zařízení		
27.1	Výroba elektrických motorů, generátorů, transformátorů a elektrických rozvodných a kontrolních zařízení		
27.12	Výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení	973	3
27.4	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení		
27.40	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení	52	1
28	Výroba strojů a zařízení j. n.		
	Výroba strojů a zařízení j. n.	33	1
28.1	Výroba strojů a zařízení pro všeobecné účely		
28.13	Výroba ostatních čerpadel a kompresorů	540	1
29	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů		
29.3	Výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla a jejich motory		
29.31	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla	29	1
29.32	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	1500	1

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní